LAIKAS

Nr. 111 VII M.

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 19 DE MARZO — KOVO 19 DIENA

Nauji kovos búdai

AMERIKOS VALSTYBIŲ KONFERENCIJA

Kaip jau visiems žinoma, Venecueloje vyksta Amerikos valstybių konferencija. Svarbiausias ir daugiausiai ginčų sukėlęs klausimas yra komunizmo pavojaus pašalinimas iš Amerikos kontinento. Tuo reikalu labai svarbų projektą patiekė JAV-bių užs. reik. min. J. Dulles. Į jį pataisų įnešė Argentina, bet savo esmėje jis liko tas pats. Juo norima užkirsti kelią į Amerikos kontinentą įsikraustyti Kremliaus valdovams. Jie pradžią jau padarė Gvatemaloje, kurios užs. reik. ministeris G. Toriello konferencijoje savo reikalus gina grynu Maskvos žargonu — puldamas jo politikai nepritariančius atstovus, nuolat protestuodamas ir priešindamasis kiekvienam projektui, kuris užsimena apie komunizmo įsigalėjimą ir pavojų Amerikoje. Dėl paties projekto neigiamai pasisakė ir kai kurios kitos valstybės, tarp jų Argentina Meksika, Brazilija. Jos nori išsaugoti valstybinę laisvę, kad niekas iš šalies negalėtų užmesti prievartos būdu kokią nors santvarką. Tačiau visi bendrai pritaria projektui, kuriuo pramatoma kova prieš komunizmo pavojų, nes visi žino, kad komunizmas jokios laisvės nepripažįsta. Ar po konferencijos bus sutarta dėl kokio Gvatemalos ekonominio suvaržymo ir boikoto, dar negalima įspėti, nes vargu, ar ir patys JAV prekybininkai norės nutraukti prekybą su šiuo kraštu.

AZIJA — PAVOJINGAS ŽIDINYS

Azija šiuo metu savo neramumais į save kreipia viso pasaulio dėmesį. Net Anglijos užs. reik. min. A. Edenas viešai pareiškė, kad Korėja ir Indokinija yra pavojingas židinys, iš kurio gali ateiti visiškai nelauktų ir nepageidaujamų įvykių. Korėjos taikos klausimas norima nukelti į būsimą Genevos konferenciją, bet nesitikima, kad ten jis išsisprėstų. Komunistų valdomos Indokinijos dalis — Vietminas vėl iš naujo pasiūlė Prancūzijai derėtis dėl paliaubų. Bet, turbūt, ir prancūzai supranta, kad tai yra tik mėginimas juos atitraukti nuo amerikiečių ir kad yra ne kas kita, kaip naujas Maskvos manevras. Mažojoje Azijoje, sudarius turkų-pakistaniečių sąjungą, jaučiamas nepasitenkinimas, kad tai yra anglų ir amerikiečių įsikišimas. O Maskva per savo propagandistus išvystė didelę veiklą neva už arabų tautų laisvę. Gal dėl to tiek daug dėmesio kreipiama net į smulkius Egipto vidaus pasikeitimus, nes šis kraštas arabų pasaulyje vaidina žymų vaidmenį. O anglai su jais dar vis neranda jokios bazės, nuo kurios galėtų pradėti sėkmingesnes derybas. Ar Azijoj dar kartą nesprogs pavojinga karo bomba, šiuo tarpu bijoma spėlioti.

PASIRUOŠIMAS NAUJIEMS PASITARIMAMS

Prieš Genevos konferenciją, kuri turėtų prasidėti balandžio mėnesį, jau dabar jieškoma būdų ir kelių, kuriais būtų galima ką nors daugiau laimėti ir pasaulinę įtampą bent kiek sumažinti. Konferencijoje dalyvaus ir komunistinės Kinijos atstovai, kurie, aišku, norės laimėti iš amerikiečių pripažinimą. Edenas, atrodo, tokiam pripažinimui mielai pritartų, nes anglai jau seniai tai yra padarę. Tada jiems mažiau būtų pavojaus su kinais prekiauti. Prancūzams jau įgriso karas Indokinijoje, o jie žino, kad nuo kom. Kinijos vadų priklauso to karo užbaigimas. Jie taip pat perdaug nesispirtų pripažinti Kinijos vyriausybę, išduodami Čiangkaišeką, jei jiems patiems tai būtų naudinga. Tačiau JAV ambasadorius Paryžiuje C. Dillon davė suprasti prancūzams, kad J. F. Dulles su kinais skaitysis tik kaip su kariavusiu Korėjos kare dalyviu, bet apie pripažinimą negali būti jokios kalbos. Tuo pačiu negalima tikėtis, kad būsimoji Genevos konferenciją atneštų įtampos ir šaltojo karo sumažinimą.

Amerikiečiai tvirtai laikosi prieš komunizmą už savo sienų, bet tarp savęs nesutinka dėl kovos su juo viduje. Pastaruoju metu tarp pačių respublikininkų susidarė įtampa dėl sen. McCarty vedamos kovos prieš komunistų simpatikus valstybinėse vietose ir prieš jo kovos būdus. Ypač prieš šį energingąjį kovotoją pasišiaušė kariuomenė, kuri pasijuto įžeista, kad net kai kurie dideji vadai buvo pašaukti apklausinėjimui. Jie nori apginti savo laisvę, bet ar ji tik nebus apginta jų pačių laisvės sąskaiton? Tačiau bent tiek yra gera, kad amerikiečiai politikai sutinka nesitraukimo politikoje prieš komunizmą už savo ribų. Tai yra nauji bandymai tiek bendroje kovoje prieš šį žmonijos priešą, tiek pastangose nuo komunizmo apsivalyti iš vidaus. Bet tie bandymai negali būti neriboti, — jie turės greitai parodyti savo vaisius. —

P. S.

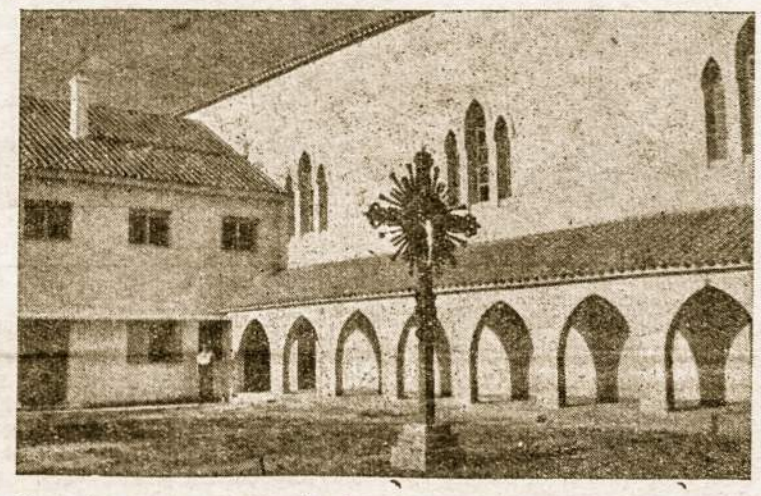

Naujosios Rosario lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios šventorius

SVARBIOS SUKAKTIES AKIVAIZDOJE

Kada Vokietijos tremtinių stovyklose buvo svarstomos emigracinės galimybės, buvo kalba ir apie Argentiną. Tačiau ilgą laiką buvo labai mažai žinoma apie šio krašto lietuvių kolonijos pajėgumą ir apsigyvenimo galimybes. Pakliuvęs vienas kitas privatus laiškas raginо grįžti atgal — pas pavergėjus. Vieno tokio emigraciniais reikalais pasikalbėjimo metu buvęs aukštas Lietuvos užsienio reikalų Ministerijos pareigūnas pareiškė: "padarėme klaidą, kad Argentinos lietuviams nepasiuntėme lietuvių vienuolių, kurie būtų ten rūpinęsi savo tautiečių dvasiniais ir kultūriniais reikalais."

Tą klaidą patys atitaisė Š. Amerikos lietuviai Marijonai, prieš 15 metų — 1939 m. kovo 1 d. — atvykę Argentinon darbuotis su savais tautiečiais. Nelengva buvo jų įsikūrimo pradžia, bet su misijonierišku užsidegimu ir ryžtu jie kliūtis nugalėjo. Tiesa, buvo čia ir anksčiau lietuvių kunigų, kurie rūpinosi dvasiniais lietuvių reikalais, bet, būdami pavieniai ir neturėdami stipresnio užnugario, jie nepajėgė tvirčiau ant Argentinos žemės atsistoti. Reikėjo žmonių, kurie būtų tampriais organizaciniais ryšiais sujungti su centru, turėtų patys didelį pasiaukojimą ir galėtų laukti paramos iš kitų, jau stipresnių, lietuviškų kolonijų. Tokį atsparos centrą ir turėjo Marijonai, kurie, remiami JAV gyvenančių savo viršininkų ir bendrabrolių, galėjo tikėtis sukurti lietuvišką religinį ir kultūrinį centrą Argentinos lietuviams.

Aišku, tie pirmieji pasiryžėliai, kurie vyko dirbti religinį ir tautinį darbą tarp šio krašto lietuvių, žinojo, kad jų laukia sunkūs darbai, nedatekliai ir žmonių nepasitikėjimas, kad jiems reikia atsisakyti kai kurių jau turimų patogumų ir pradėti viską iš naujo. Tačiau jie vadovavosi ta viena mintimi ir troškimu, kad jie dirbs tą patį religinį ir tautinį darbą, kurį dirbo ten, ir kad tas darbas bus naudingas jų broliams, kurie, iškeliavę iš savo krašto, svetimose sąlygose neturi tos dvasinės paguodos, kurios kiekvienas žmogus trokšta. Padedami JAV lietuvių, jau turinčių savo stiprias kolonijas, gerai suorganizuotas parapijas ir materialiai pajėgių, jie ne tik neapvylė savo rėmėjų bei su išskėstomis rankomis jų laukiančios Argentinos lietuvių kolonijos dalies, bet net pralenkė tas viltis, kurios buvo tik kukliai puoselėjamos. Nedaugelis galėjo tikėtis, kad 15-kos metų sukaktyje bus ne viena lietuviška bažnyčia ir parapija, bet net dvi ir tai pačiuose centruose, kur yra pakankamai lietuvių. Dėlto nebereikalo stebisi kitataučiai, kaip lietuviai, būdami skaičiumi silpnesni, galėjo padaryti tokius milžiniškus darbus, kurių nepajėgia stipresnės kolonijos. Ir šių eilučių autoriui buvo malonu klausytis vieno kitataučio, lietuviško minėjimo proga apžiūrėjusio lietuvių parapijos centrą, žodžių: "Gera jums, lietuviai! Jūs taip mokat vieningai dirbti".

Penkioliktąją savo veiklos sukaktį Argentinos lietuvių tarpe švęsdama, Marijonų vienuolija gali pasidžiaugti savo pasiektais laimėjimais. Jais gali pasididžiuoti ir visi šios kolonijos lietuviai, nes ir jie gali parodyti savo tautiečių sujungtomis jėgomis padarytus darbus. Galime taip pat pasidžiaugti, kad iš tų pirmųjų pasiryžėlių du — kun. J. J. Jakaitis ir kun. Kaz. Vengras — tebėra mūsų tarpe ir dar nėra pailsę savo darbuose, įrodydami Rosario lietuvių bažnyčios pastatymu ir parapijos organizavimu. Vienas iš tų pirmųjų — kun. A. Andriušis — jau prieš keleta metų nuėjo atsiimti už savo darbus užmokesčio iš To, kuriam visa širdimi tarnavo. Tačiau, jei žmonės ir keistųsi, tai nepasikeis tas pagrindas, ant kurio laikosi šis dvasinis darbas, būtent, kol bus lietuvių šiame krašte, Marijonų vienuolija visu nuoširdumu ir sava kalba rūpinsis jų dvasiniais reikalais.

Pradėtas triūsas ir ryžtingos Marijonų pastangos jau atnešė gražių vaisių. Reikia tikėtis, kad jie, nuolat stiprėdami patys ir padėdami kolonijai stiprėti, ateityje, Dievui padedant, dar didesnių ir nuostabesnių darbų padarys. O ir pati lietuviškoji visuomenė TT. Marijonams rodo kas kart vis daugiau palankumo ir jungiasi prie jų bei jų vedamų darbų. Savo uolesniu įsijungimu į tuos didelius darbus mes turėtume pagerbti šią Marijonų vienuolijos 15-kos metų veiklos šiame krašte sukaktį, o vieningu darbu turėtume prisidėti prie dar didesnių darbų įvykdymo tautiniuose, kultūriniuose ir religiniuose dirvonuose.

ZIGMAS STEPŠYS

Okupuotoje LIETUVOJE

VASARIO 16 — KP VIII SUVAŽIAVIMAS

Kai viso laisvojo pasaulio lietuviai šventė Nepriklausomybės šventę, okupantai Lietuvoje, lyg pasityčiodami iš pavergtojo krašto švenčiausių įsitikinimų, Vilniuje Filharmonijos salėje pradėjo 8-jį kp suvažiavimą. "Ataskaitinį pranešimą" jame padarė A. Sniečkus, apie revlz. komisijos darbus kalbėjo Liega. Be jų, kalbas pasakė Paleckis, Bieliauskas, kultūros min. čekistas Guzevičius, vid. reik. min. Liaudis ir kt. Vis dėlto ir jie neįstengė nuslėpti daugybės krašte esančių trūkumų.

Nors visi žino, kokie iš tikro yra "rinkimai" bolševikų valdomuose ir užgrobtuose kraštuose, tačiau, nepaisant to, su nemažesniu triukšmu bolševikai ir toliau **garsina "demokratiškiausius pasaulyje rinkimus", paskirtus kovo 14 d. į TSRS Aukščiausiąją Tarybą.** Dar daugiau: žmonės spaudžiami ta proga "didinti darbo spartį", "intensyvinti išdirbio normą", "gerinti žemės ūkį" etc. Visi kandidatai yra parinkti kom. partijos, o tiesioginės direktyvos ateina iš Maskvos. Kas neaišku — apsprendžia jos emisarai vietoje. Todėl netenka stebėtis, kad tokiam terorui siaučiant šiauliuose kandidatais buvo paskelbti tokie "lietuviai", kaip Malenkovas, Chruščiovas ir Bulganinas, Panevėžy — Mikojanas ir Molotovas, Marijampolėje — Vorošilovas, Vilniuje — Kaganovičius, Suslovas, Zaburovas ir Pospielovas etc. Betrūksta tik iš numirusių prikelti Staliną su Berija... lietuviams "atstovauti" bolševikinėje aukšč. taryboje... Tuo tarpu krašte siaučia agitatorių pulkai. Jiems tenka ne tik kalbėti apie "rinkimų" reikšmę ir raginti balsuoti už komunistų kandidatus, bet ir iš viso atlikti, kaip rašo "Tiesa", "visapusišką darbą". Jie rengia vakarus, rodo filmas, neriasi iš kailio, aiškindami Lietuvos gyventojams, kaip tariamai žavingą gyvenimą jiems neša komunistai. Tačiau tie gyventojai jau patyrė savo kailiu, ką iš tikro jiems atnešė komunistinė tvarka. Tik skurdą, kolchozus, Kremliaus politikos garbinimą. Kad tiem agitatoriams ir pačiai partijai Lietuvos ūkininkų tarpe nekaip sekasi, patvirtina ir vasario 19 d. "Tiesa". Ji užsipuola Skuodo ir kitų rajonų LKP rajoninius komitetus ir kt. partines organizacijas. Anot "Tiesos", **agitaciniai punktai tik tikrina sąrašus ir pakvietimus rinkėjams nešioja.** Nesą visų sąlygų politiniam darbui vystyti. Iš tikro tas politinis darbas tėra tik bolševikams įprastas žmonių mulkinimas apie tai, kokios "laimės" jie susilaukė. O "Komsomolskaja Pravda" jau iš anksto skelbia žinanti, jog "rinkimus" į aukšč. tarybą "laimės kom. partija". Kaip "nelaimės": nors rezultatai iš tikro rodytų visai ką kitą, bet bus viskas viešai paskelbta taip, kaip nuspręs partija... taigi — "šimtaprocentinis pritarimas"... Kažin kodėl vėl nutilo kalbos ir agitacija apie Maskvoj ruošiamą lietuvių meno dekadą. Tik plačiau atžymėta muz. J. Tallat-Kelpšos 5 metų mirties sukaktis. Sulaukusiam 60 m. amžiaus aktoriui Sipariui suteiktas "TL nusipelniusio liaudies artisto garbės vardas". Zarasų vid. mokykla pavadinta M. Melnikaitės vardu.

BOLŠEVIKINIAI MURAVJOVAI

Carų planus — visur įvesti rusiškąją "graždanką" — bolševikai vykdo dar uoliau negu carų laikais muravjovai. Net ir užsienio spauda atkreipė į tai daugiau dėmesio, nurodydama priežastis, kad jos kol kas neišdrįso įvesti tik į 5 sovietines "respublikas", būtent — 3 Pabaltijo, be to, Gruzijos ir Armenijos. — "Tiesa" ir okupantų organas rusų k. "Sov. Litva" nusiskundžia, kad **net ir partinio švietimo darbe esama "rimtų trūkumų ir klaidų".** Sakysim, kad ir Fizinis Techninis Institutas "dirba atitrūkęs nuo liaudies ūkio interesų bei poreikių, neparodo iniciatyvos aktualių techniko problemų sprendime, neteikia darbų, turinčių pagrindinę mokslinę ar praktinę reikšmę. Bet lyg šis barimas gali būti taikomas tik vienam institutui? Štai imkime kitą pavyzdį: Švenčionyse yra įtaisytas gydomųjų žolių fabrikas, bet jis, neturėdamas žaliavų, stovi be darbo. Kitas žaliavas tenka gabentis iš Ukrainos, o valerijono šaknis — net iš Azerbeidžano arba Armenijos.

ITALŲ ŽINIOS APIE SUIMTUOSIUS LIETUVOS VYSKUPUS

Neseniai grįžo iš Sov. Sąjungos būrys italų, išbuvusių ilgus metus priverstinių darbų stovyklose ar kalėjimuose Sov. Sąjungoje. Romos L. B. pirmininkas susisiekė tuojau su Italijos užs. reik. ministerija, kuri maloniai suteikė grįžusiųjų sąrašus. Deja, jie visi gyvena išblaškyti po visą Italiją, todėl su jais visais susisiekti sunku. Tačiau teko išsikalbėti su buv. karo kapelionu Alagianiu, išbuvusiu 9 metus Sovietų kalėjimuose. Jis sakėsi turėjęs progos sutikti daug lietuvių arba bent apie juos girdėti. Tarp jų paskutiniu laiku Vladimiro kalėjime, apie 180 km nuo Maskvos, sutiko arkiv. Mečislovą Reinį, vysk. T. Matulionį, vysk. Ramanauską ir dek. Vl. Mironą bei visą eilę kitų, kurių pavardžių neatsimena. Jis sakėsi girdėjęs iš kitų, kad tame pačiame kalėjime esąs ir vienas Lietuvos už-

(Nukelta į 2 psl.)

EL CRECIMIENTO DEMOGRAFICO DEL PAIS

El crecimiento demográfico del país, acelerado en forma notable durante los últimos cinco años, acusa una población de 18.397.000 almas. La sintesis del Ministerio de Asuntos Técnicos discrimina la cifra en los siguientes guarismos: 15.356.000 argentinos con porcentajes equivalentes de hombres y mujeres y 2.862.000 extranjeros de los cuales la mayoría es del sexo masculino. Se destaca, pués, una mayoría capaz de asimilar fácilmente la afruencia inmigratoria librándonos de los desequilibrios que suelen producir las grandes masas humanas invadiendo medios étnicos escasos o debilitados.

Esas comprobaciones de los números llevados al conocimiento público, demuestran a simple vista que existe una política eficiente, un bienestar social y económico que permite la concurrencia extranjera y estimula un alto grado de proliferación de la familia nativa, dotada, ahora, de todos los medios del trabajo y respetada en su dignidad humana.

En el gobierno de Perón la tierra argentina se abrió a todas las posibilidades de la industria, de la iniciativa creadora y de la justicia. Estos tres factores han operado el milagro de la resurrección y de la vida, porque antes, lo genuino y lo nacional moría en el desprecio y la inercia, sin colorido ni ilusiones. Gracias al conductor se siente ya el rumoroso anhelo de lo auténtico que es la armonía musical de la patria y los hombres tienen aquí un hogar que se multiplica en la dicha y la prosperidad, muy lejos de la miseria y de la angustia.

El Segundo Plan Quinquenal basa su acción y los frutos consiguientes, en primer lugar, en "objetivo fundamental", al bienestar de pueblo que ha de desenvolverse con los recursos que le allanen todos los derechos ni de las libertades que corresponden a los habitantes de una nación soberana y así resulta la sociabilidad del país un ejemplo para el mundo, un escenario donde se desea actuar y fundar una nueva existencia.

Las previsiones del estadista se cumplen en prodigiosas realidades. No se trata de examinar numeros escuetos con las estadísticas oficiales, sino de ver lo que de ellas trasciende como consecuencia de un ordenamiento anterior y como proyecciones en el futuro que se divisa grandioso en la Nueva Argentina, económicamente independiente, socialmente justa y políticamente soberana.

Cuando habíamos pasado cien años en un desolador estancamiento demográfico, el hecho actual sorprende y halaga.

La lucha contra las Plagas posibilita el Incremento de la Producción Agraria

Durante muchos años, el agro argentino debió soportar una plaga cuya aparición esterilizaba esfuerzos y anulaba el trabajo fecundo del hombre del campo. Nos referimos a la langosta, que procedente —en la mayor parte de los casos— de amplias zonas de países limítrofes arrasaba con nuestras sementeras, devoraba los frutales y destruía cuanto hallaba a su paso.

El gobierno justicialista, desde los primeros momentos de su acción encaró con criterio racional la lucha contra el acridio, considerándolo como un factor negativo de fundamental incidencia en el nivel de la producción agrícolo ganadera. Esta acción, perfectamente planificada, ha dado extraordinarios resultados, alejando la amenaza del acridio y reduciendo el mínimo su paso destructor, en los casos en que alguna manga logra introducirse a través de las sólidas defensas tendidas a lo largo de las zonas de invasión.

El Segundo Plan Quinquenal, continuado con éste eficiente política de defensa sanitaria de la producción agrícola, prevé la inversíos de la importante suma de 55.200.000 pesos, para la construcción de talleres, depósitos, elementos de lucha, plantas de desinfección y dotoción de equipos móviles, con destino a combatir las plagas que azotan a la agricultura, entre las que figura, con importantes partidas, la lucha antiacridiana.

Por otra parte, el plan de gobierno, prevé también como medios conducentes a la defensa sanitaria de la producción agropecuaria, la producción nacional de equipos, de insecticidas y fungicidas, la organización del Servicio Nacional de Sanidad Agropecuaria. Se trata pués, no sólo de combatir las plagas, sino que, paralelamente, se encauzan los esfuerzos que ese combate demanda, hacia la consolidación de un importante renglón de la industria manufacturera nacional.

La eficacia de las campañas emprendidas por el Ministerio de Agricultura y Ganadería, en el caso particular de la langosta, que ha quedado puesta de relieve una vez más, en fecha reciente, con la acción desarrollada en el suroeste de Córdoba, Zona oriental de San Luis y norte de Eva Perón, donde se había operado un desove relativamente importante, en regiones de vastos latifundios: el resuelto ataque llevado contra las mangas, con los medios más modernos, ha alejado toda amenaza de esas prósperas regiones agrícolas. —

En el sector que tiene a San Miguel de Tucumán como base de operaciones también se hallan listas para cualquier emergencia, escuadrilla de aviones especialmente equipados para la destrucción del acridio y numerosos tanque fijos, estratégicamente distribuídos, con 100.000 litros de líquido langosticida cada uno. Completando las medidas de previsión y defensa, en Córdoba se han estacionado tres helicópteros espolvoradores, preparados para acudir allí donde su presencia sea necesaria.

Así, sin tregua, eficaz y silenciosamente, libra el estado justicialista, en cumplimiento de expresas directivas del general Perón esta batalla contra las plagas, episodio de decisiva incidencia en la gran batalla de la producción.

GEROVĖS RODIKLIAI

(Indices de Prosperidad)

Žemės ūkio gaminių mainams su užsienio rinkomis sukurtoji organizacija, vietinės priemonės, įgalinančios ūkininką jau išparduoti savo derlių, laisvas naudojimasis valstybiniu prekybos laivynu, tuo būdu išvengiant nemažų išlaidų sandėlių nuomai ir sutarčių išsišakojimui, plačiai atidarė duris išvežimui ir įvežimui, — o tai yra naudinga kraštui, — neminint jau kitų priemonių, siekiančių nepriklausomumo ir tikslingumo.

Skaičiai byloja aiškia kalba. Per pirmuosius 1953 metų 11 mėnesių Argentinos Institutas Mainams Skatinti — tam tyčia sukurtas minėtosios politikos pasekoje — išvežė gyvulininkystės ir laukų ūkio gaminių daugiau nei 7 milijonus tonų, sudarydamas lapkričio 30 d. 7.736.347 tonas. Tai yra mūsų pagrindinės gamybos ir augančios gerovės rodiklis, o taip pat ženklas, rodantis, kaip vertinami svetur mūsų gamybos vaisiai.

Viešuose leidiniuose nurodoma, kad mūsų kraštas 1953 m. lapkričio 30 d. turėjo 23 tarptautines sutartis, kurių abišalė vertės apimtis siekė maždaug 12.000 milijonų pesų, gi abišalio mokėjimo vertė sudarė 2.719,2 milijonus pesų.

1950-52 metų trimečio tikrasis mainų vidurkis siekė 8.587,66 milijonus pesų, kas sudarė 64,2% numatytojo mūsų krašto vidurkio tame pačiame trimetyje ir siekė 13.386 milijonus pesų.

Kaip ir visada, įprastiniai argentiniškosios žemės gaminiai — kviečiai, kukurūzai, rugiai ir kiti javai — duoda didesnes pajamas, tačiau ir kitos įvairios kultūros, ypatingai remiamos generolo Perono vyriausybės, sudaro žymias pajamas. Gyvulininkystės gaminių eilėje pirmąją vietą užima mėsa.

Anglija vis dar tebėra viena stambiausių rinkų Argentinai, gi Brazilija šiuo metu taip pat yra stambiausių vartotojų tarpe.

Kituose leidiniuose šie palankūs mainų daviniai priskiriami mūsų darbui ir mūsų pramonės sugebėjimui.

Visa tai, be abejonės, leidžia optimistiškai galvoti apie justicialistinės prekybos politikos vystymąsi vidaus ir užsienio atžvilgiu, ypač po to, kai buvo nugalėtos dviejų sausmečių pasekos.

PO VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS

Grįžus iš Kordobos mūsų stovyklos gyvenimas truputį aprimo. Pradėjome dažniau lankyti gražiąsias Villa del Dique apylinkes, daugiau maudytis Calamuchitos ežere, žaisti sviediniu ir džiaugtis gražiąja jaunyste. Netrūkdavo juoko ir vaikiškų stovyklos įdomybių. Štai, karta atbėgame pas stovyklos dvasios vadą viena su skambučiu rankoje, kita su švilpuku, trečia dar su kažkuo; įsijungia ir berniukai, ir pradedame visi choru rėkti "ledų, ledų". Dvasios vadovas su šypsena stebėjo jaunuolių riksmą, kuris tęsėsi gerą pusvalandį. Pasiūlė rytojaus dieną važiuoti į Embalsę. Tada mes suskilome į dvi grupes: vieni į Embalsę, o kiti ledų. Užvirė tarpusavio kova, kuri užsibaigė ledų mėgėjų pralaimėjimu.

Be kasdieninės programos, dar ruošėmės stovyklos užbaigimo iškilmėms. Teko ir toliau mokytis šokti, vaidinti, deklamuoti. Be to, jaunesniosios turėdavo istorijos, dainavimo ir giedojimo pamokas, kurias Dvasios Vadas pajvairindavo gražiomis pasakomis.

Paskutinė stovyklos diena su Geradariais.

SU SVEČIAIS

Po Rosario bažnyčios pašventinimo kovo 1 d. mūsų stovyklą aplankė malonūs svečiai. Užvažiavo pažiūrėti, kaip mes dirbame ir gyvename, Avellanedos Marijonų viršininkas kun. dr. P. Brazys MIC, kun. J. Duoba MIC, jaunuolių draugas kun. J. Margis MIC, Seselių Kazimieriečių Generolė Motina M. Teofilė iš JAV ir Avellanedos Seselių Kazimieriečių viršininkė sesuo M. Estera. Svečiai paliko stovyklaujančiam jaunimui daug gražių prisiminimų. Jų garbei jaunimas suruošė kuklią programą. Programą paruošė stovyklos vedėja p. A. Mikelionienė, o sveikinimo žodį tarė stovyklos vadas kun. A. Kleiva MIC.

KOVO 4-TOJI

Švento Kazimiero šventė supuolė su mūsų stovyklos užbaigimu ir mūsų geradario p. Kazimiero Stankūno vardinėmis. Iškilmės prasidėjo 6 val. po piet. Į jas suvažiavo beveik visi aplinkiniai lietuviai, tarp kurių buvo kun. dr. P. Brazys MIC, pp. Urbiečiai, Sudniai, Baltrušaičiai, Matulaičiai ir kiti garbingi svečiai. Programą pravedė mergaičių stovyklos vedėja p. A. Mikelionienė, sveikindama svečius ir pabrėždama, jog ši akademija skiriama pp. Stankūnų garbei, ypač p. Kazimiero, atsidėkojant už jų didžiadvasiškumą.

Nežiūrint, kad jau stovyklaujantieji buvo rytą pasveikinę savo Geradarius ir įteikę jiems dovanų, bet taip pat ir laike programos stovyklos vedėja dar kartą juos pasveikino, įteikdama p. K. Stankūnui, kaipo lietuviškojo jaunimo stovyklos įkūrėjui, gražų mergaičių paruoštą adresą, o p. Stankūnienei tautiškais motyvais išaustą kaklajuostę. Dovanas įteikė Marytė Čikštaitė, pasipuošusi gražiais tautiniais rūbais. Sekė vaizdelis "Leiskit į Tėvynę", kurį suvaidino patys stovyklaujantieji. Uždangai užsileidus išėjo mergaičių stovyklos vedėja p. A. Mikelionienė ir pasveikino stovyklos Dvasios Vadą kun. dr. A. Kleivą MIC visų stovyklaujančių vardu ir įteikė gražią tautišką statulą. Vėl pakilo uždanga ir prasidėjo gražus montažas. Kaip dainininkės pasižymėjo D. Noreikaitė, D. Ginterytė ir M. Čikštaitė. Pažymėtina, kad Marytė Čikštaitė padarė ypatingai didelę pažangą lietuvių kalboje. Dabar ji puikiai kalba lietuviškai, gražiai deklamuoja ir dainuoja. Tikimės, kad Marytės pavyzdys patrauks ir kitas Argentinoje gimusias lietuvaites. Nuskambėjus montažo dainoms, stovyklaujantieji įteikė gražų paveikslą mergaičių stovyklos vedėjai p. A. Mikelionienei, dėkodami jai už sunkų darbą, o stovyklos dvasios vadas visiems vaikučiams stovyklavimo prisiminimui padovanojo po menišką plunksnakotį ir gėlių vazonėlį. Buvo apdovanotas taip pat p. J. Baltrušaitis, didelis stovyklaujančių geradaris, šeimininkės: p. E. Jasinevičienė, D. Šabūnaitė ir pp. Gokai. Dovanėlę gavo ir stovyklos svečias kun. dr. P. Brazys MIC, kuris tarė uždarom ąjį žodį. Po to sekė tautiniai šokiai, kuriems grojo Villa Lugano šokėjų muzikantas p. Runimas. Šeimininkai pp. Stankūnai suruošė vaikučiams puikias vaišes ir su ašaromis akyse palydėjo juos išvykstančius pas savo tėvelius. Stovyklos prisiminimai pasiliks mums dar ilgą laiką, nes tenai ne tik daug gražaus išmokta, bet taip pat pasisemta daug dvasinių vertybių, kurios gali turėti lemiamos reikšmės visam mūsų gyvenimui.

NAMO, SESUTĖS!

Atėjo kovo 6-toji diena. Visi keliamės 4 val. ryto. Šv. Mišios, pusryčiai, ir, atsisveikinę su savo Geradariais, leidžiamės su p. J. Baltrušaičio sunkvežimiu Almafuerte link. Truputį šalta, bet, kai palindome po uždangalu, buvo galima kentėti. Laimė, kad neilgas kelias. Greitai buvome gražiame vagone. Minkštos kėdės, geras vėdinimas; žodžiu, kelionė tik vienas malonumas. Visi su nekantrumu laukė, kada pamatys savo tėvelius, ir neapsivylė. Grįžus į Buenos Aires, tėveliai jau laukė sugrįžtančių savo vaikų, kurie su ištiestomis rankomis puolė į tėvelių glėbį. Stovykla pasibaigė iki kitų metų. Jos gražūs prisiminimai pasiliks amžinai. Prašome Aukščiausiojo, kad Jis ir kitą metą leistų visiems susitikti prie gražaus Calamuchitos ežero daug didesniame būrelyje. Tikimės, kad lietuviškoji visuomenė įvertins stovyklos reikšmę jaunuolio sielos gyvenimui ir ne tik rems jos vystymąsi, bet taip pat leis savo vaikučius, negailėdama nieko, į moderniško auklėjimo įstaigą, kur jie sustiprėja ne tik kūnu, bet ir siela.

Didelė padėka priklauso p. A. Mikelionienei, kuri negailėjo nieko, kad tik vaikučiai būtų paenkinti. Ji įkvėpė jiems Dievo ir Tėvynės meilę; išmokė juos mylėti gražiąją lietuvių kalbą ir lietuviškus papročius. Visa lietuviškoji visuomenė jai gali tarti nuoširdų "ačiū".

PASKUTINĖS DIENOS KORDOBOS KALNUOSE

Iš mergaičių vasaros stovyklos p.p. Stankūnų viloje

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.).

sienio reikalų ministeris, rodos — jo manymu — buvęs Mirono kabinete. Šiame kalėjime buvo laikomi nepajėgūs dirbti arba tie, kurie priešinosi priverstiniam darbui stovyklose ir buvo už tai nuteisti 25 m. kalėjimo. Arkiv. M. Reinys 1953 m. gale sunkiai susirgo ir buvo perkeltas į kalėjimo ligoninę. Jo sveikatos padėtis yra labai sunki. **Vysk. T. Matulionis tragiškai mirė 1953 m. rugpiūčio mėn.** Jis kalėjo kartu su kitu kaliniu, kuris jį visaip kankino, į jį spiaudė. Vieną dieną kaliniai buvo nuvesti į bendrą dušą. Jo kaimynas vėl pradėjo plūsti ir keikti vyskupą. Tada šis norėjo nuo jo atsitolinti ir nueiti į kitą dušo galą (duše buvo 15 vandens švirkštų), bet paslydo, susitrenkė galvą į grindis ir mirė kalėjimo ligoninėje.

Vyskupo Ramanausko pasakotojas pats nėra matęs, bet girdėjęs iš kitų. Mat, kiekvienoje celėje laikoma po 7 kalinius, kurie dažnai kilnojami ir tokiu būdu pasidalina žiniomis. Jis neatsimena gerai pavardės, tik prisimena, kad ten yra laikomas dar ir vyskupas pabaltietis, kurio pavardė prasideda raide R ir baigiasi galūne skas. Suminėjus Ramanausko pavardę, atsakė, kad yra trumpesnė. Galimas dalykas, kad buvo blogai nugirdęs arba girdėjo greitai ištariant.

Dek. Vl. Mironas dar laikosi pusėtinai. Kalėjime visi žinojo, kad jis yra buvęs Lietuvos ministerių kabineto pirmininku.

Kalėjime esantieji dirbti neverčiami, tik išleidžiami vieną valandą per dieną pasivaikščioti. Negauna laiškų ir negali jų rašyti. Neturi taip pat spaudos nei literatūros. Arkiv. M. Reinys kažkokiu būdu buvo pasirūpinęs reikmenis mišioms laikyti, bet vieną dieną buvo netikėtai užkluptas ir apmuštas, o sargybiniai viską iš jo atėmė. Lietuviai vyskupai ir kunigai paskutiniu metu kalėjime gaudavo iš tikinčiųjų maisto siuntinėlių, kuriais pasidalindavo su kitais kaliniais.

Tėvas Alagianis yra sutikęs daug lietuvių arba apie juos girdėjęs priverstinių darbų stovyklose. Ten ypač daug esą ukrainiečių ir lietuvių jaunimo, nuteisto už tariamą ar tikrą partizaninę veiklą. Su jais buvo elgiamasi labai žiauriai, jie buvo marinami badu. Tačiau po Stalino mirties ir Berijos sušaudymo sąlygos kiek palengvėjusios. Už atliekamus darbus šiek tiek mokama. Iš atlyginimo administracija išskaito už išlaikymą, o į rankas duoda ne daugiau kaip 200 rb. per mėnesį. Už šiuos pinigus turi teisę nusipirkti maisto ir būtiniausių reikmenų iš stovyklų sandėlių. Jei kas uždirma daugiau kaip 200 rb., tai juos bolševikai sakosi padedą į banką, kad "sutaupytus pinigus" suimtieji paskiau galėtų atsiimti, kai būsią paleidžiami. Tėvo Alagiano teigimu, pabaltiečiai esą tiek dvasiškai, tiek fiziškai atsparesni už kitus.

Šiaip jo žinomų koncentracijos stovyklų ir kalėjimų gyventojų daugumą sudaro lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai ir lenkai. Sov. Sąjungos piliečiai turi teisę parašyti po vieną atvirutę į mėnesį savo giminėms. Tų žinių patikrinti iš kitų šaltinių dar nepavyko.

BULVIŲ SUKAKTIS

Pereitų metų pabaigoje bulvės atšventė savo 400 metų "gimimo" sukaktį. 1553 m. Petro Cincos pirmą kartą minimos bulvės Sevilijoje, kur jas iš Naujosios Žemės — Amerikos atgabeno. Po 12 metų vergai iš Amerikos bulvių atvežė į Airiją, o iš Ispanijos į Italiją ir Burgundiją. Bet dar praėjo daug laiko, kol bulvės buvo pradėtos naudoti Europoje kaip maistas žmonėms. Kiek daugiau jos buvo žinomos trisdešimties metų (1618-48) kare, ypač septynių metų kare (1766-73). Prūsų kariuomenė, neturėdama ką valgyti, pradėjo bulves naudoti 1770 m., o apie 1815 m. iš bulvių pradėtas gaminti spiritas. Ilgai žmonės nežinojo, kaip reikia bulves valgyti. Nuo žalių bulvių užsinuodydavo. Pirmiausiai pradėjo jas kepti, bet vėliau ir virti, nes virimas pašalina skilviui žalingus nuodus, kurių bulvėse, ypač mažai prižiūrimose, apsčiai yra. Dabar žmonės išmoko bulves nuskusti, iš jų gaminti įvairius valgių patiekalus, ištraukti krakmolą, padaryti spiritinius gėrimus ir net cukrų. Po 400 metų bulvės pasidarė pasaulyje vienas iš pagrindinių maisto šaltinių.

EUROPOS GYNYBOS RAKTAS

RAŠO GEN. LEIT. T. DAUKANTAS

Kalbėdamas apie Europą, turiu mintyje vidurinę Europą.

Geografija rodo, kad dabartinė vakariečių gynimo išeities riba — Lübeckas—Triestas — kerta Vidurinę Europą beveik pusiau. Dėlto jos gynybos klausimas yra supainiotas ir neryškus. Gynybai reikalingų pajėgų apskaičiavimo bazė — linijos ilgis — yra 1050 km oro keliu, kuris praktikoje dar pailgėtų, nes vietos sąlygos jį dar sulaužys. Frontas remtųsi iš dalies gamtos kliūtimis: Elbės upės žemupiu žemiau Wittenbergo, kur sovietų zona pereina Elbę į vakarus ir Boehmer Waldo kalnais, kur amerikiečių zonos riba atsiremia į Čekoslovakijos sieną.

Tuo atveju, kad visos Vokietijos zonos būtų sujungtos vienon valstybėn, kuri gintų Vakarus, gautųsi Stettino — Triesto gynybos linija, šimtu kilometrų trumpesnė. Be to, Vakarai galėtų naudotis gana galingos pramonės ir 80 milijonų žmonių mase. Frontas remtųsi Oderio upės žemupiu žemiau Frankfurto (a. O). Pirmuoju atveju sunkion padėtin atsidurtų Austrija. Būdama psichologiškai vakariečių pusėje, ji yra rytiečių apsupta ir jos svarbiausia dalis sovietų okupuota. Ji yra iš anksto "užkariauta" ir atpuola nuo Europos gynybos. Ši padėtis yra Lübecko—Triesto linijos silpnoji pusė — per Austriją ji turi plyšį. Antruoju atveju (Stettino linija) panašioje padėtyje kaip Austrija atsiduria Tarybinė Čekoslovakija. Būdama politinėje sovietų įtakoje, ji atsidurtų vakariečių srityje, nes tuo atveju ir Austrija sektų Vokietijos pavyzdžiu. Čekija pajustų Slovakijos opoziciją ir nustotų buvusi patogia pozicija komunizmo puolimui į Vakarus. Ji pati būtų Vakarų užpuolimo pavojuje (Šiaurės ir pietų). Jos turtinga ir gerai organizuota karo pramonė dirbtų galimos priverstinos karo sąlygų evakuacijos ženkle. Ji būtų iš dalies suvaržytā. Štai, kokios yra Vokietijos laimėjimo Vakarams išdavos.

Rytai, apjungdami Vokietiją savo būdu, tuo pačiu sugriautų abu Triesto linijų variantus. Centralinę Europą Vakarai prarastų ir ji virstų sovietų puolimo į Vakarus baze. Dėlto yra aiškus Molotovo užsispyrimas Berlyne dėl bolševikų okupacinės kariuomenės pasilikimo Rytų Vokietijoje ir Austrijoje. Sovietams laimėjus Vokietiją, vakariečių gynimosi linija remtųsi Reinu, bet būtų nesaugi, nes, Prancūzijai atsidūrus tiesioginiam komunizmo pavoju, tuoj kiltų Prancūzų - Rusų Sąjungos atnaujinimo klausimas, "vieningo iaudies fronto sąjūdis", jieškojimas prieš Ameriką kairiosios politikos kelio. Austrija būtų sovietų jėga užimta. Tito tuoj grįžtų prie Maskvos. Italija būtų apsupta ir stiprioje sovietų įtakoje. Tuo būdu vien tik iš geografinio taško jau aiškėja Vokietijos vaidmuo Europos gynyboje.

Strateginę padėtį nagrinėsiu Vokietijos ir vokiečių psichologinėj plotmėj. Imsiu jų galvosenos raidą. Pirmajame kare (1914-18 m.) Vokietija pirmoj vietoj kėlė kolonialinės užjūrio plėtotės reikalą. Laivynas buvo prieš Angliją, armija prieš Prancūziją, t. y. prieš dvi vyriausias kolonialines galybes. Rytuose prieš Rusiją buvo pramatyta gintis Austro-Vengrijos jėgomis. Habsburgų imperijai buvo tiesioginė grėsmė iš Rusijos ir Serbijos pusės. Nepavykus puolimui į vakarus, pradėta **improvizuoti** rytuose ir iki karo pabaigos nesugebėta nuo improvizacijos pereiti į planavimą. Dėlto šiokį tokį planą turėję visi laimėjo: Maskva, Varšuva, Pabaltijis, Serbai, čekai, gi plano neturėję pralaimėjo: vengrai, kroatai, slovakai, ukrainiečiai.

Prieš antrąjį karą Hitleris pirmiausiai planavo į rytus. Jis planavo eiti prie tikslo šuoliais. Laikinai sutarė su sovietais, bet neįvertino anglosaksų pasipriešinimo jo planams, supratęs Chamberlaino nuolaidas, kaip lemiantį silpnumą. Užpulta Lenkija neatlaikė, bet ir nepasidavė. Pasyviai savo likimą sutiko Pabaltijis. Pasyviai laikėsi nenorėjusi gintis Prancūzija. Bet Britanijos pasipriešinimas stiprėjo, artėjant tiesioginiam pavojui. Pradėta sulaikymo — "containment" politika (sąmoningai vartoju šį žodį, nes padėtis ir dabar panašiai vystosi). Tuo tarpu išryškėjo Hitlerio rytų planavimo pradiniai pasisekimai. Visi Vokietijos priešai — Lenkija, Mažoji Santarvė, t. y. Jugoslavija, Čekoslovakija ir Rumunija bei Santarvės rėmėja Prancūzija — buvo suskaldyti. Lenkija padalinta tarp Vokietijos ir Sov. Rusijos, Čekija nustojo Slovakijos, Jugoslavijai atimti kroatai ir slovėnai, Rumunija užleido Transilvanijos dalį Vengrijai, o Besarabiją sovietams. Viskas vyko tautų išlaisvinimo — "liberation" pagrindu. Vokiečiai gavo sąjungininkais visus naujagimius ir padidintą Vengriją. Rumunija, atsimetus nuo Lenkijos sąjungos, stojo Hitlerio pusėje. Prancūzija suskilo į okupuotąją ir Vichy dalis.

Hitleriui apsvaigo galva. Savo išdidume jis pradėjo šalinti pačius planuotojus, keisdamas juos paklusniais vykdytojais, ir nukrypo nuo "išlaisvinimo" į savotišką kolonizavimo politiką, atnešusią pradžioje moralinius, o vėliau ir materialinius nuostolius patiems hitlerininkams, nes jie negavo tada paramos nei iš Pabaltijo, nei iš sovietinių tautų.

Bismarkas prieš 60 metų išaiškino vokiečiams dviejų frontų karo pavojų. Tik pačioje antrojo karo pabaigoje vokiečių vadai suprato šitą pavojų. Būdingas yra ir kitas jų sprendimas. Bismarkas planavo sąjungą su rusais, bet, įžeidęs jų imperalistinius siekius, 1879 m. Berlyno kongrese juos padarė didžiausiais vokiečių priešais (taip buvo jau ir Fridricho II laikais). Greta sumažėjo Vakarų pasipriešinimas vokiečiams (išskyrus Prancūziją). Bandyta padaryti taikos derybas su Vakarais (Hessas Londone, Bernadotte Stockholme, Wolff Genevoje, jei neskaityti neįvykdytų sumanymų derėtis — Canaris, Roemmelis ir kt). Šiuos faktus noriu pažymėti, kad įrodyčiau, jog nepasisekimų metais žmonės greičiau supranta savo klaidas, negu tai būna pergalės metu. (Kada vakariečiai suprato Teherano ir Jaltos klaidas?!). Tai reikalinga atsiminti, kad geriau supratus ir įvertinus Vokietijos, taip greitai atsikėlusios iš griuvėsių, dabartinį vaidmenį Europos gynyboje. Dėlto už Vokietiją dabar ir vedamas visu smarkumu šaltasis karas.

NUOSTABI ŽMOGAUS KŪNO MAŠINA

Dažnai girdime kalbant, kad žmogaus organizmas yra nuostabaus tikslumo mašina. Iš tikrųjų taip ir yra. Tai yra mašina, kurios Kūrėjas yra visagalis, neklystantis ir neribotas. Tik ši išvada leidžia visumoje suprasti žmogaus organizmo veikimą, nors paskirai ir suprantame jo organų funkcijas, jų paskirtį ir sugebame net išaiškinti tuos cheminius vyksmus, vykstančius žmogaus organizme.

Negana to. Cheminėse laboratorijose galima atlikti, pavyzdžiui, visą virškinamąjį vyksmą (procesą), kuris vyksta žmogaus organizme, tačiau pilnai vistiek nesuprantame atskirų žmogaus kūno organų veiksmų, jų nuostabaus suderinimo ir stebuklingo veikimo.

Vienas tokių žmogaus kūno stebuklų yra virškinamasis aparatas. Tvirtas, nepavargstąs, visiškai automatinis, labai sudėtingas ir patikimas yra šis žmogaus aparatas. Jo darbas yra aprūpinti žmogaus kūną visomis gyvybei ir augimui palaikyti reikalingomis medžiagomis. Virškinamajame aparate augalinės ir gyvulinės kilmės baltymai paverčiami žmogaus kūno raumenimis ir jungiamuoju audiniu. Įvairūs riebalai ir cukrus šioje nuostabioje laboratorijoje pritaikomi žmogaus kūno ląstelių statybai, paverčiant juos visiškai skirtingais junginiais. Šie visi chemiškai suprantami pasikeitimai dažnai atliekami labai trumpu laiku, skaičiuojamu minutėmis. Tuo tarpu cheminėje laboratorijoje šie medžiagų kitėjimai reikalauja valandų. Dažnai žmogaus protas tokio medžiagų skaldymo ir naujų medžiagų sudarymo dar iš viso nesugeba suvokti.

Virškinamojo aparato veikimas nuo seniai buvo stengiamasi ištirti. 18-tame šimtmetyje italas L. Spallanzani buvo vienas pirmųjų virškinimo tyrinėtojų, atlikusių šiuos bandymus savo organizme. Jis mažoje medinėje dėžutėje prarydavo keli mažus mėsos gabalėlius ir vėliau, su siūlu ištraukęs, pastebėjo, kad raumenys lyg ištirpsta ir gabalėliai virsta košele. JAV kariuomenės gydytojas W. Beaumont 19 šimt. ištisus 8 metus tyrinėjo virškinimą vieno kareivio, kuris turėjo skilvyje šūvio žaizdą, likusią aštuonerius metus atvirą. Šiais laikais virškinimui tyrinėti daug padeda radioaktyvinės medžiagos, kurios per vieną dešimtmetį padėjo išaiškinti daugiau virškinimo paslapčių, nei tai buvo atlikta visais ankstyvesniais laikais. Šiandien kiekvienam yra žinoma, kad virškinimas prasideda jau burnoje. Seilėse esantis enzimas (fermentas) tialinas pradeda savo cheminį veikimą. Tokių enzimų (junginių, kurie labai mažais kiekiais iššaukia maisto medžiagų kitėjimo pagreitinimą) žmogaus organizme pagaminama virš dvidešimties. Jie patys cheminiame medžiagų skaldyme aktyviai nedalyvauja, bet padeda pagreitinti šį skilimo vyksmą.

Burnoje sukramtytas ir su seilėmis, kurias gamina atitinkamos liaukos, sumaišytas maistas patenka į skilvį. Skilvyje maistas yra sumaišomas ir suskystinamas. Tuo tikslu skilvis per minutę padaro tris susitraukimus, kurie eina bangomis. Skilvyje taip pat yra gaminamos sultys pienui sutraukti bei baltymams virškinti. Skilvio talpa siekia nuo 1 litr. iki 1,5 litro talpos ir turi apie 35 milijonus liaukų įvairioms sultims gaminti. Pati nuostabiausia skilvio ypatybė yra ta, kad, virškindamas baltymus, nesuvirškinama paties savęs, nors pagrindinai pats tik iš baltymų yra sudarytas.

Įvairūs skysčiai ir vanduo skilvyje neužsilaiko ir tuojau pasišalina į žarnas. Tuo tarpu kiti valgiai ten išbūna nuo 2 iki 6 valandų, atitinkamai pagal valgių lengvumą. Skilvyje apvirškintas valgis vėliau patenka į plonąsias žarnas per atitinkamą automatiškai tvarkomą angą. Žarnos turi iki 6—9 metrų ilgio, yra labai raukšlėtos, taip kad vidujinis žarnų paviršius sudaro apie 10 kvadratinių metrų plotą. Per plonąsias žarnas valgis pereina maždaug 3—4 valandų laikotarpyje, varomas ir maišomas nepriklauso žarnų judėjimo — peristaltikos.

Skilvyje gaminamos sultys (druskos rūgštis ir kt.) yra rūgščios, todėl ir visas valgio mišinys yra rūgštus, tačiau plonosiose žarnose visa ta košelė turi būti šarminė. Tuo būdu valgis, išeidamas iš skilvio, beveik tuo pačiu metu turi virsti šarminiu. Čia jau pradeda savo veikimą kepenys ir kasa, kurių sultys pašalina iš skilvio einančios maisto košelės rūgštingumą. Tulžies ir kasos sulčių per dieną žmogaus organizme pagaminama, pagal reikalą, po maždaug 1 litrą. Iš plonųjų žarnų suvirškinto maisto sultys, atitinkamai pedirbtos ir pritaikytos kūnui, krauju ir limfa išnešiojamos po visą kūną reikalingiems audiniams gaminti ir atsargoms sudaryti.

Iš plonųjų žarnų maisto likučiai patenka į storąsias žarnas, kurių ilgis siekia iki 1,7 metro. Jų uždavinys yra iš maisto likučių išskirti vandenį ir pagaliau pašalinti iš organizmo pačius likučius, kurie nebeturi beveik visiškai nieko žmogaus kūnui naudingo.

Žinodami, kad visa tai žmogaus organizme vyksta automatiškai, be žmogaus valios įsikišimo, galime suprasti, kokia nuostabi yra žmogaus virškinamojo aparato mašina, sugebanti atskirti, kad žmogui reikalinga ir kas žalinga.

Ant. Rytys.

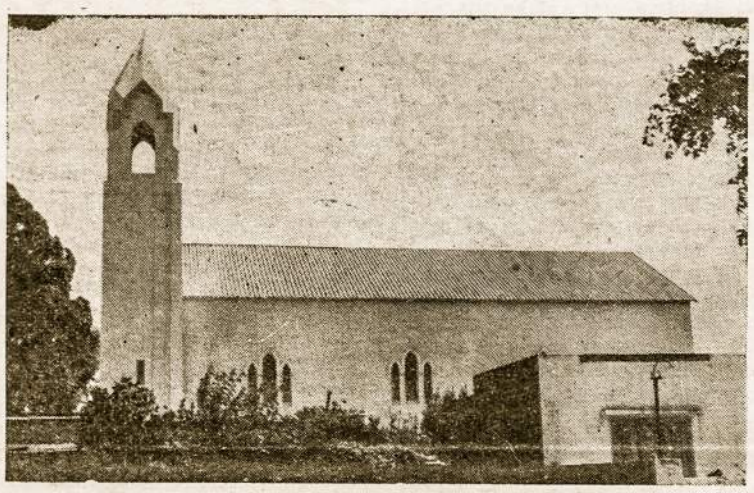

Taip dabar atrodo Rosario lietuvių šv. Kazimiero bažnyčia.

LIETUVIAI visame Pasaulyje

ANGLIJA

* **Siekiant lietuviškų** organizacijų Anlgijoje bendradarbiavimo, Liet. B-nės krašto valdyba pakvietė lig šiol nuošalėj stovėjusias draugijas atsiųsti savo atstovus į tarybos posėdį, įvykusį vasario 21 d. Dalyvaujant 13 organizacijų atstovams, kurių dalis atvyko net iš tolimos Škotijos, taryba išrinko naujus valdomuosius organus. Tarybos pirmininku perrinktas kun. J. Gutauskas, sekr. — J. Vilčinskas. Naują krašto valdybą sudaro: pirm. M. Bajorinas, sekr. V. Strimas ir ižd. V. Šalčiūnas. Sutartas taip pat glaudesnis bendradarbiavimas tarp D. B. Lietuvių S-gos ir Lietuvių Namų akc. b-vės, kuri valdo Lietuvių Namus ir "Nidos" spaustuvę. Nuo š. m. vasario 22 d. bendrovė perėmė "Europos Lietuvio" leidimą su visa finansine atsakomybe, o S-ga pasilieka sau tik redakcinę laikraščio pusę.

AUSTRALIJA

* **Australijoje jau net trys lietuviai** baigė universiteto kursą ir pradėjo savarankišką gyvenimą. Vienas iš jų yra dr. J. Mikužis, Lietuvoje baigęs mediciną, o Australijoje dar kartą ją užbaigė, kad galėtų vietoje dirbti kaip gydytojas. D. Bortkevičiutė Žilinskienė baigė Melbourne medicininę sociologiją ir Sidney universiteto humanitarinį fakultetą baigė Vyt. Daniela, kuris šiuo metu dirba Sidney valst. bibliotekoje. Šis pastarasis gimnaziją baigė Vokietijoje. Visi trys aktyviai reiškiasi ir lietuviškame gyvenime.

ITALIJA

* **Vasario 19 d.** iš Pakistano atskrido Jakševičių ligota 10 metų dukrelė Dalia Marija, kuri kun. V. Mincevičiaus rūpesčiu buvo priimta į specialų modernų institutą Romoje toliau gydytis ir auklėti. Šiuo atveju tenka pažymėti Italijos vyriausybės parodytą palankumą, suteikiant visus leidimus.

JUNGT. AMER. VALST.

* **Komp. Vl. Jakubėnas** neseniai baigė instrumentuoti suitą "Miško šventė", sudarytą iš jo sukurto baleto dar laisvoje Lietuvoje. Suita skirta pilnam simfoniniam orkestrui.

* **Pianistas A. Kuprevičius,** nuvykęs į JAV iš Argentinos, pradėjo dėstyti fortepiono klasėje Clevelando konservatorijoje. Ten pat dirba ir pian. B. Nasvytytė Smetonienė. Apie gegužės mėn. į JAV atvyksta koncertuoti smuikininkė **Elena Kuprevičiutė.** Jos pirmasis smuiko koncertas turėtų būti gegužės 8 d. Chicagoje.

* **Lietuvis inž. J. Jankauskas** užpatentavo labai svarbų ir visiems automobilių vairuotojams naudingą bei reikalingą išradimą — apsaugos įtaisą nuo automobilių slydimo.

* **Prie dienraščio "Draugo"** yra suorganizuotas lituanistinių žinių pagilinimo institutas. Kas savaitę ruošiamos kelios paskaitos ir susidomėjimas jomis didelis.

PRANCŪZIJA

* **Prancūzų vyriausybė** apdovanojo Garbės Legijono ordenu didelę lietuvių bičiulę p. Germaine Kellerson. Ta proga aukštame priėmime dalyvavo atstovas Dr. S. Bačkis su žmona. Už pasižymėjimą Garbės Legijono ordenu apdovanotas ir lietuvis J. Dulinskas, dalyvavęs Prancūzijos išlaisvinimo kare 1944-45 m. Tai pirmas lietuvis karys, už šios rūšies pasižymėjimą gavęs tokį aukštą karinį ordiną.

* **V. Benetas,** iš Prancūzijos išvykęs į Madagaskarą, ten gavo darbo kaip skėrių naikinimo ekspedicijos viršininkas. Į Orano (Alžyre) operą pakviestas dainuoti lietuvis **Br. Vrublevičius.**

* **Jean Niqueux ir kun. Naurois,** abu prieš pat 2-jį karą važinėję Lietuvoje ir kt. Pabaltijo kraštuose dviračiais, geografinės draugijos pakviesti, Tuluzoje skaitė paskaitas apie Lietuvą. Vienas nupasakojo Lietuvos istoriją, o kitas įvertino ją geografiniu atžvilgiu. Drauge nušvietė šiandieninę padėtį ir pažymėjo, kad dabar, kai kalbama apie Europos apjungimą, labai svarbu žinoti, kas į ją įeina. Lietuva, Latvija ir Estija aiškiai priklauso Europai.

ŠVEICARIJA

* Šv. LB visuotinis narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo Dr. A. Kušlys ir sekretoriavo J. Jakaitis, vasario 21 d. perrinko LB vadovybę. Bendruomenės tarybos veiklos apžvalgą padarė jos pirmininkas Dr. A. Gerutis, o valdybos — šios pirm. A. Paulaitis. Valdyba ypač daug pastangų padėjo surengdama rinkliavą Vokietijoje besimokančiam jaunimui. Į naująją tarybą perrinkti Dr. A. Gerutis, dipl. ekon. V. Gegeckas ir B. Šaulytė, į rev. kom. — Dr. K. Skirgaila ir J. Juknevičiutė - Ehrensperger, į garbės teismą — prel. K. Šaulys, prof. J. Eretas ir dail. G. Stanulis.

* **Washingtone kovo 1 d.** įvyko didelis sujudimas, kai keli portorikiečiai kongreso rūmuose iš publikos pasikėsino prieš susirinkusius parlamentarus. Pasikėsintojai buvo suimti. Šiuo metu tiriama, kiek tame pasikėsinime prisidėta komunistų.

SPAUDA

ATSIŲSTA PAMINĖTI

1. **Brazdžionis, DIDŽIOJI KRYŽKELĖ,** Eilėraščių rinkinys. Išleido Knygų Leidykla TERRA Chicagoje, 1953 m. Pats poeto Bernardo Brazdžionio vardas kalba už save. Šiuose eilėraščiuose poetas nusileidžia ne tik į gilius tremtinio likimo sielos troškimus, bet taip pat kreipiasi ir į tautų sąžinę, kuri nebemato skriaudžiamųjų ir prispaustųjų žmonių. Šie eilėraščiai, kaip ir ankstyvesnieji, bus deklamuojami lietuviškose scenose ir jautrins lietuvių sielas. Kiekvienas turėtų šiuos eilėraščius skaityti ir išgyventi.

2. **Juozas Kėkštas, ETAPAI,** Poezija 1933-1953 m. Išleido VENTA 1953 m. Aplanką piešė **Kazys Janulis.** Šiame rinkinyje telpa brandžiausieji mūsų pažįstamo "Laiko" bendradarbio, Argentinoje gyvenančio poeto Juozo Kėkšto eilėraščiai. Tai yra modernios formos ir gilaus susimąstymo poezija. Rinkinys išleistas labai gražiai, kietais viršeliais ir su menišku aplanku. Galima įsigyti "Laiko" administracijoje.

3. **A. Tyruolis, LAUKŲ LIEPSNOS ,Sonetai.** Išleido VENTA 1953 m. Iliustravo dail. **P. Osmolskis.** Šiuos sonetus galima įsigyti "Laiko" administracijoje.

4. **Stasys Džiugas, KIŠKUČIO VARDINĖS.** Išleido Lietuviškos Knygos Klubas 1953 m. Iliustravo dail. **Vl. Stančikaitė.** Tai eilėraščių vaikams rinkinys. Tėvai, norį savo vaikams įkvėpti daugiau lietuviškos dvasios ,turėtų tą knygą padovanoti savo vaikams. Nėra abejonės, kad tai bus tikrai graži dovana.

5. **AIDAI,** Mėnesinis Kultūros žurnalas, Nr. 1(67), Sausis, 1954 m. Šiame numeryje yra Zenono Ivinskio (Mindaugas ir jo karūna), Kazio Bradūno (eil.), Algirdo Landsbergio (eil.), Sonės Tomarienės (Rubino širdis), Juozo Kėkšto (eil.), V. Kiaulėnienės (Atgimimas architektūroje), St. Golšanskio (Katalikų vienybė), P. Skardžiaus (XVI amžiaus asmenvardžiai) straipsniai ir kūryba, plati literatūros, mokslo, visuomeninio gyvenimo apžvalga. Žurnalą redaguoja rašytojas **Ant. Vaičiulaitis** ir red. kolektyvas, leidžia TT. Pranciškonai.

66. **ATEITIS,** Katalikiško Jaunimo žurnalas, Nr. 1, Sausis, 1954 m. Vyr. red. **Paulius Jurkus.**

DR. J. MAČERNIS

PORA ŽODŽIŲ DĖL MENININKŲ IŠDIDUMO

Iš širdies pilnybės kalba burna, lygiai iš širdies pilnybės, iš sielos pasąmonės gelmių kuria menininko ranka. Teko man kiek daugiau susidomėti pasąmonės psichologija, jos pasireiškimu tokioje ar kitokioje kūryboje. Tad ir nebūdamas menininku drįstu kiek sustoti ties V. K. Jonyno straipsniu "Tūkstantis ir vienas". Reiškia, sulig juo, esu paprastas eilinis žmogelis. Šitie paprastieji, eiliniai žmoneliai sugeba pagauti, įžvelgti grožį Augščiausiojo Kūrėjo padaruose, sugeba jais džiaugtis ir per juos kilti į patį jų Autorių. Jeigu menininkai a la Jonynas mano, kad esame permenki įžvelgti jų kūrybos grožį, tuo pat jie stato savo kūrybą augščiau už Dievo kūrybą. Tradiciniai yra žinomas menininkų išdidumas, jų noras pabrėžti, kad, girdi, štai mes esame kitokie, pav. kad ir ilgų plaukų nešiojimu. Kada savo laiku prel. Dambrauskas - Jakštas pakėlė balsą prieš menininkų nusižengimus dorai, prieš jų moralinio purvo pamėgimą ir spaudoje skaičiau ir žodžiu iš jų girdėjau išdidžiai pašiepiant aną mūsų didįjį mintytoją, — girdi, jis permenkas esąs spręsti apie meną. Jonynas nurodo tam ilgų metų studijų reikalingumą. Ilgos studijos — bet ko?

Ogi tose studijose svarbiausia miklinama ranka valdyti teptuką, kaltą ar kokį muzikos instrumentą. Tenai išmiklinama ranka, išdirbama technika, išmokoma savotiškos kabalistikos. Ir kiek daug esama „meno" veikalų, kuriuose tegalima tik menininko technika stebėtis, bet kurie jokios ar veik jokios grožinės vertės neturi. Bet kurios srities techniko „nagingumą" pilnai tegali įvertinti tik tos pat srities meisteris. Tačiau jeigu „menininkas" apsiribotų vien tik technika, jis nesiskirtų iš kitų technikų eilės. Anie žemesnieji technikai, kūria biologines ar ekonomines vertybes, menininkas gi, jeigu jis nori nešioti šį vardą, turi kurti „žmogiškąsias" vertybes. Kad tai galėtų vykinti, jis patsai privalo būti vertinga asmenybė, nes kitaip gi iš tuščio negi gali ką pasemti? Deja, meno mokyklos, dabartinės „moderniškos" meno mokyklos miklindamos ranką, suteikdamos techniką, ne tik nepatobulina jaunuolio asmenybės, nepadaro jos vertingesnės, bet dažnai, kad ir per „nuogybių kultą", tą jaunuolį pastumia į purvą.

Palikdamas tad nuošaliai aną menininko techniką, eilinis žmogelis daugiau domisi meno tikrąja prasme. Ir kada tasai iš „Tūkstantis ir vienas" žmogelis daugiau pasiknisa „meno" paslaptyse, jis pamato, jog į „moderniojo" žmogaus, taigi ir į „moderniojo menininko" sielos gelmes gerokai yra sukišęs savo nagus Augščiausiojo Kūrėjo kūrybos darkytojas — šėtonas. V. K. Jonynas pajuokia Dr. Lukoševičių už meno suskirstymą į „žmonišką" ir „nežmonišką". Aš mėgstu eiti kiek galint iki daiktų mums įžvelgiamos gelmės ir todėl Dr. Lukoševičiaus suskirstymą norėčiau kiek paaštrinti, kiek patikslinti, pirmąją rūšį pavadindamas „dieviškuoju" ar Dievop krypstančiu menu, o antrąją rūšį „šėtoniškuoju menu", nes anas „žmoniškas" menas kuria Dievo kūrybos kryptyje, kuria harmoniją, atvaizduoja amžinąjį, nekintamąjį grožį, antrasis gi kuria karikatūras, dieviškosios kūrybos iškraipymus. Įsivaizduokime, kad Dievas suteikia tokiam „moderniam" menininkui galią kurti ne tik drobėje, bet ir iš tikro sukurti pasaulį pagal savo niūrią, suskilusią, disharmoningą sielą, — koksai baisiai niūrus ir bjaurus būtų tasai pasaulis! Jeigu ir patsai toksai menininkas staiga pavirstų tokia baidykle, kaip kad jie mėgsta piešti, tikrai patsai į save spjautų, ir jį atstumtų nesudarkyta palikusioji jo žmona.

Kaip blogis yra vienas iš etinės tikrovės aspektų, taip lygiai bjaurumas yra vienas iš estetinės tikrovės aspektų. Dievas nei blogio, nei bjaurumo nesutvėrė, tačiau suteikdamas žmogui laisvą apsisprendimą įgalino jį pasirinkti ir šias neigiamas vertybes. Ir, deja, daug žmonių, jas pasirenka. Didelė yra minia tų rašytojų, kurie už 30 grašių, pataikaudami blogiesiems, vaizduoja ir nuodėmes skaidriomis spalvomis. Tikrasis gi žodžio menininkas, kaip Dostojevskis, vaizduos irgi blogį, bet kaipo gėrio šešėlį, kaipo tai, kas yra vengtina, ir tai tokiu būdu, kad per tą blogį kaip tik kuo skaidriausiai sužiba tas gėris, kurs yra tikrasis mūsų maistas,

Gal nemažesnė yra minia tų teptuko ar kalto menininkų, kurie irgi už 30 grašių pataikauja blogiesiems ir tūkstančiais pripildo parodų galerijas paveikslais, dirginančiais žemuosius žmogaus instinktus. Visiems žinomas yra faktas, kad žmogus rūkorius ar girtuoklis, reiškia žmogus nukrypęs į nenaturalumą, taip pripranta prie tų dalykų, kad natūralūs gėrimai ar valgiai jam atrodo esą nebegardūs, nebegeri. Lygiai ir menininkai, bepataikaudami miniai, reiškia nukrypę nuo naturaliojo sielos maisto grožio, pagaliau ima gėrėtis kaip tik tuo bjaurumu. Toksai ultra - modernus menininkas Sartre gyvenimą vaizduoja kaipo absurdą, ir kada vaidinamos jo pjesės, Paryžiaus teatrai perpildyti. Nuodėmė, bjaurumas, absurdas — štai kas patraukia dabartinį žmogų, į kurio sielą šėtonas gerokai sukišo savo nagus.

Prieš 29 metus Paryžiuje, Luvre žiūrėjau didelę „moderniojo meno" parodą. Kada pasižvalgęs po kitas to didžiulio meno muzėjaus sales įėjau į tai parodai skirtą skyrių, tiesiog koktu darėsi, matant tuos drobėje beformius dažų „kliaksus", tas karikatūrines bjaurias figūras ar kūbų krūvas. Tos parodos prieškambary kabojo didelis panašių dažų dėmių paveikslas, kurį pakabino „žmoniškojo" meno menininkas su parašu, kad tą „ultra modernišką genialų" paveikslą pagamino asilas, mostaguodamas uodega, prie kurios buvo pririštas teptukas.

Aišku, toksai „menas" nėra grožio išraiška, ką ir patsai Jonynas stambiai pabrėžia rašydamas: „Grožis, estetika ir idėjos nėra faktoriai, kurie saisto meną, jį atpalaiduodami nuo kūrybinio faktoriaus, bet kaip sykis yra priešingai. Grožio supratimas, lygiai ir estetiniai išgyvenimai bei idėjos keitėsi amžių bėgyje su pačiu žmogumi ir gyvenimu." Prie šitų Jonyno žodžių kaipo filosofas turiu pasakyti išdidžiajam menininkui, kad, gerbiamasai, jeigu nori pafilosofuoti, tad pirma turi išeiti ilgas studijas, o šiaip filosofijoje esi anasai vienas žmogelis iš „Tūkstantis ir vienas". Apie vertybių pasaulį, apie jų amžinumą ir būtiną darnumą, ypač apie estetinės vertybės būtinumą darnumą su etine, matyti, neturi nė mažiausio supratimo. Žmogus yra aksiologinė būtybė. Tikrumoje kiekvienas jo sąmoningas žingsnis, ir juo labiau kiekviena jo kūryba turi būti apspręsta tiesos, gėrio, grožio ir šventumo vertybėmis. Sulig V. K. Jonyno receptu, tik iš kūrybinio faktoriaus kuria gyvuliai: paukštelis neturi grožio nuovokos ir savo lizdelį lipdo tik įgimto instinkto, tik „kūrybinio faktoriaus" vedamas. Materializmas degraduoja žmogų į gyvulio lygmenį, Jonynas degraduoja žmogaus kūrybą į gyvulio lygmenį, kas, žinoma, yra „moderniška" — tai nėra abrozdėlių gaminimas, nes tam reiktų pakilti iki religinės vertybės įžvelgimo.

Jonynas apeliuoja į „kūrybinį faktorių", į kurį nurodžiau pirmame straipsnio sakiny. Kūryba eina iš sielos pasąmonės gelmių. Kaip psichoanalyzė parodo, į tą pasąmonę dažniausiai nustumiama tai, ko sąmonės šviesa, ko moralinė asmens ar krikščioniškosios aplinkumos cenzūra nepakenčia. Dabartinis žmogus formuojasi civilizacijos šlamšte visokiausiose jo formose — jo „moderniškame mene". Koksai moralinis ir intelektualinis purvas skverbiasi į sielą per radijo „meną" — visokią laukiniai — šėtonišką garsų bjaurybę, per tarsi girtų burnojimus, sporto reportažo riksmus, per televizijos kvailus šposus, per kinematografų bei plakatų „meną", per spaudos „moderniška meną" — karikatūras, per antimoralę ir antireliginę spaudą. Ir šiaip sudarkytoji menininko siela yra tas pagrindinis ir pagal Jonyną nei grožio, nei estetikos, nei idėjų nevaržomas kūrybinis faktorius. Aišku, kad jokių vertybių nesaistomoji „meno" kūryba virsta tik savo darkytosios sielos išraiška ir tuo pat laiku „budeliu" kitų sieloms.

Tiesa, ne visus jaunuolius tesugeba sudarkyti anas materializmo, bjaurybių ir nuodėmių tvanas. Kaikurie atsilaiko prieš jį, išsaugoja nesudarkytą savo naturąlųjį žvilgsnį ir todėl vis dar turime „žmoniškojo" meno. Labai gaila, kad meno mokyklos neprisideda prie ano atsparumo ugdymo, kad jos nesuteikia būsimeisiems menininkams gilaus filosofinio pagrindo, neįgalina jų žvelgti į vertybių pasaulio gelmes, pamatyti jų nekintamą amžiną esmę ir tų vertybių šaltinį — Dievą. Be to, juk menininkas kuria savo veikalus ne tam, kad jie būtų kur paslėpti, bet tam, kad jie veiktų į žmones. Reiškia, jis nori būti ir iš tikrųjų privalėtų būti kitų auklėtojas, pedagogas. Kaip gaila, kad milžiniškoji menininkų dauguma ir šiais jiems pagrindiniais klausimais yra tik anie paprastieji žmoneliai iš „Tūkstantis ir vienas". Tuščios ar mažo grūdo varpos paprastai augščiausiai stiepiasi!

* **Turkija**, kurioje yra tik 60.000 katalikų, išleido šešis pašto ženklus, kuriais pagerbta Švč. Marijos į dangų paėmimas. Norvegija išleido pašto ženuklą paminėti 800 metų nuo įsteigimo katalikiškos hierarchijos tame krašte.

Arkivyskupas Matulaitis Paryžiuje

Pereitą rudenį Prancūzų Spaudos Agentūra paskelbė žinią, kad arkiv. Jurgio Matulaičio-Matulevičiaus beatifikacijos byloje pradėta apklausinėti gyvieji liudininkai. Paryžiaus katalikiškas laikraštis "La Croix", kuris turi per 178.000 skaitytojų, iš jam prieinamų šaltinių gavo daugiau žinių apie Dievo Tarno arkiv. Jurgio gyvenimą ir veiklą. 1953 m. gruodžio 15 tas laikraštis patalpino 140 eilučių straipsnį labai žymioje ir gražioje vietoje. Paryžiaus ir Prancūzijos katalikai arčiau susipažino su nepaprastos doros ir šventumo lietuviu, kurs savo visišku pasiaukojimu, drąsa, teisingumu ir kantrybe pasiryžęs buvo nugalėti blogį geru, o Dievo ir artimo didele meile degdamas, atnaujino Marijonų Vienuoliją, įkūrė Nekalto Prasidėjimo Seserų Kongregaciją, padėjo kitoms vienuolių bendruomenėms susiorganizuoti. Lietuvai gi parūpino, kad Šv. Tėvas įkurtų Lietuvos Bažnytinę Provinciją, kad būtų sudarytas pavyzdinis konkordatas su Šv. Sostu.

Tie išorės stambūs darbai liudija arkiv. Jurgio dvasios vertę, nes iš vaisių sprendžiama apie vaismedžio gerumą. Jis buvo vienas mokyčiausių vyrų Lietuvoje. Kiek žinoma, nei vienas kitas kunigas nėra gavęs daktarato su pažymėjimu "praeclarissime" — gerių geriausiai, kokį gavo arkiv. Jurgis Šveicarijos Friburgo katalikiškam universitete, o pasidaręs stambus ir gilus sociologas, trumpu laiku į darbininkų draugiją įjungė per 50.000 Varšuvos varguomenės - darbininkų. Jo nuomonė nulėmusi Lietuvos žemės reformą, kurią įvykdė prel. M. Krupavičius, nes davęs mokslinį reformai pagrindą.

Senoji karta jį atsimena. Vertėtų, kad, kas turi apie tą šventumu garsėjantė lietuvį atsiminimų, surašytų juos ir pasiųstų Generaliniam Postulatoriui Romon, via Corsica 1. Roma, Italia. Beatifikacijos procese visa yra svarbu. Pasimelskime, kad toji byla greitai ir palankiai baigtųsi.

Kun. K. A. Matulaitis, MIC.

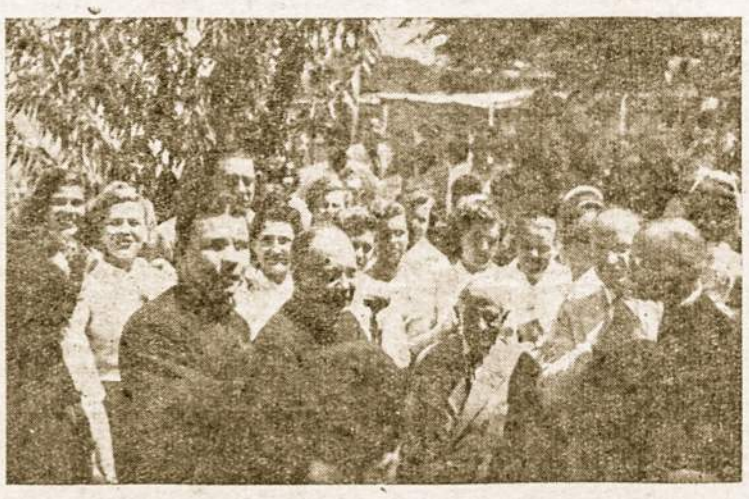

Buenos Aires lietuvių būrys su kun. K. Vengru ir rosariškiais.

* **Vienuolė Sesuo Delphina**, kurią Detroito gydytojai prieš 77 metus pripažino mirusia, jau yra sulaukusi 94 m. amžiaus ir pereitais metais atšventė 70 metų vienuolinio gyvenimo Dubline, Airijoje. Gydytojai buvo pripažinę, kad ji buvo mirusi tifu. Ji buvo uždaryta karste ir laidojama, kai pasivėlinusi į laidotuves jos sesuo atvyko ir prašė, kad karstas būtų atidarytas. Karstą atidarius, buvo pastebėta, kad ji dar gyva. Kai pasveiko, ji pasiryžo stoti į vienuolyną.

* **Niebüll mieste**, Vokietijoje, buvo suruošta iškilmė ir paskirta auksinė saga kaip dovana daktarui B. Hansenui už saugiausią važinėjimą automobiliu per 50 metų be jokios nelaimės. Bevažiuodamas automobiliu į tą iškilmę, daktaras sudaužė policijos automobilį ir dovanos negavo.

* **Washingtono valstybės** kalėjimas surengė balių kaliniams už tai, kad per ištisus metus nė vienas nemėgino pabėgti. Už kelių dienų po baliaus sargai surado baigiamą iškasti urvą po kalėjimo siena...

* **Vėžiui gydyti** Toronto mieste, Kanadoje, jau įmontuotas atskiram ligoninės pastate vad. kobalto bombos aparatas — šiuo metu geriausia priemonė kovai su vėžio liga. Kanados sveikatos ministeris Martin pareiškė, kad netrukus kobalto bombas gausią ir kiti miestai.

* **Anglijos kunigai** ir įvairūs ordenai bei kongregacijos suruošė vienos savaitės parodą ugdyti pašaukimams į dvasinį luomą. Parodą aplankė apie 200.000 žmonių, kurių tarpe buvo daug nekatalikų. 372 asmenys pareiškė norą stoti į kunigų seminarijas ir vienuolynus.

* **Dail. P. Kiaulėnas** aktyviai dirba ir projektuoja atėjty suruošti savo darbų parodą Paryžiuje ir Romoje.

JONAS GAILIUS

KUNIGAS

VIENO ŽMOGAUS IŠPAŽINTIS

4.

Turbūt, kunigas Antanas buvo gerokai susijaudinęs, kai rašė šituos jautrius žodžius. Ir, atrodo, rašė skubėdamas ar būdamas labai nuvargęs. Tačiau rašė ne kokiam bičiuliui, o sau ir savo Viešpačiui.

SUSIJAUDINĘS skaitau Viešpaties žodžius, kurie tiek daug paguodos atneša mano pavargusiai sielai. Man rodos, tuos žodžius tardamas, Jis ir mane, nevertą savo tarną, matė tarp karo griuvėsių:

"Tai ir aš sakau jums: Prašykite ir bus jums duota, ieškokite ir rasite, belskite ir bus jums atidaryta. Nes kiekvienas, kurs prašo, gauna; kas ieško, randa, ir beldžiančiam atidaroma. Jei kas iš jūsų prašo tėvą duonos, argi tas duos jam akmenį?..."

Viešpatie, duonos! Savo malonės duok mums visiems, o ypatingai tiems, kurie nuo Tavęs bėga, slapstosi ir kankinasi vienatvėje!

Kai einu į koplyčią, visuomet pažvelgiu į kitoje kelio pusėje stovinčio barako langą. Tačiau pažvelgiu vogčiomis, kad manęs nepastebėtų besidairančio.

Už to lango gyvena vyras ir moteris. Bevaikiai. Tačiau ir laimė, kad bevaikiai: jų ryšio nepalaimino kunigo ranka. Adasius buvo prievarta išvežtas į Vokietiją, dirbo pačius sunkiausius darbus ir visą laiką niršo. Jis keikė komiteto pirmininką, koliojo maistininką ir butų tvarkytoją, pikčiausiais žodžiais drabstė Raudonajį Kryžių.

Man rodos, kad suprantu Adasių. Jis negali pamiršti skriaudos, kurią jam padarė pareigūnai Lietuvoje. Jis negali pamiršti viršaičio, kuris jį išplėšė iš gimtojo krašto ir nusviedė į svetimą šiukšlyną. Juk jis norėjo kaip nors pragyventi, kaip nors vieną kitą centą užkalti. Sugavo jį prie verdančios brogos, piktai iškoliojo, o paskui svetimiems atidavė...

— Adasiau, — pasakiau jam kaip įmanydamas švelniau ir draugiškiau: — rožančius, visi į koplyčią skuba. Einame kartu!

Jis dėbtelėjo į mane pro suraukta kaktą ir šiurkščiai atkirto:

— Tegu ponai su jumis eina. Jie bent turi už ką Dievą garbinti. Man nei ponų, nei Dievo nereikia!..

Nesitikėjau tokio atsako iš Adasiaus. Iš karto nežinojau nė ką atsakyti. Tačiau ir įžeisti jo nenorėjau.

— O jūs, kunige, geriau sau melskitės ir su visokiais pirmininkais sėbraukite. Iš manęs jums nebus naudos, nes aš — ubagas ir prakeiktasis.

— Adasiau, ką jūs kalbate?! — neiškentęs atsakiau. — Kalbu su kiekvienu, kuris nuo manęs nebėga. Ir su jumis seniai norėjau pasikalbėti, tik jūs manęs kažkodėl vengiate.

Jis pašaipiai nusijuokė ir spustelėjo kepurę ant akių.

— Pirma pataisykite ponus ir kraują nuo jų nagų nuplaukite, o paskui ir su manimi nebus vargo. Ligi pasimatymo! — ir, pridėjęs kaip kareivis prie stogelio delną, smuko pro duris.

Turbūt, kai kurie žmonės girdėjo mudviejų pasikalbėjimą, nes koplyčioje pamačiau kelis užjaučiančius žvilgsnius. Bet mano siela buvo sudrumsta ir aš negalėjau susitelkti. Mano galvą raižė įvairios mintys, tačiau jos visos atsimušdavo į šaltą Adasiaus žvilgsnį ir pašiepiančią šypseną.

Kai mes kalbėjome Kryžiaus nešimo paslaptį, man staiga toptelėjo mintis, kad tas Adasiaus nukaltasis kryžius uždėtas ne ant mano, bet ant paties Kristaus pečių.

— Viešpatie, atleisk jam ir mums visiems! — atsidusau. — Leisk, kad ir aš padėčiau tą kryžių nešti...

— — — — —

Dabar aš žinau, Tėve, kokia žmogaus siela. Ji, sutverta Tavo panašumu, jautri kaip kūdikis. Ne tik piktas žmogaus mostas, bet ir šiurkštus žodis ją įskaudina. Kentėdama ir krimsdamasi, nekartą ji nuo Tavęs tolinasi, nors gerai žino, kad Tu vienas ją nuramintum.

Tėve, aš turiu daugiau melstis, aš turiu ilgiau klūpoti Tavo akivaizdoje. Man iš tikrųjų reikia vengti tuščių ir nenaudingų kalbų su tais, kurie kitų priekyje stovi, kad nepiktinčiau mažutėlių. Man reikia turėti Tavo kario drąsos, kad dažniau prie užsidariusių ir nuo Tavęs nutolusių prieičiau ir vieną kitą geros minties sėklą jiems į sielą įmesčiau.

Mano Tėve, nuo šiol kasdien Mišių metu prisiminsiu visus, kurie labiausiai Tavęs reikalingi, bet nenori Tavo malonėmis pasinaudoti; nuo šiol kasdien melsiuosi už tuos, kurie nuo Tavęs nutolo ir Tavo Vardo nesišaukia...

O neleisk, Viešpatie, ir man atšalti ir nematyti kitų sielvarto ir skausmo! Neleisk man apsiprasti nei su Šv. Mišių Auka, nei su brevioriumi, nei su rožančiumi. Tegu visa mano diena būva ištisa, nenutrūkstama malda...

— — — — —

Gal aš perdaug tikiu žmonių gera valia, gal nepajėgiu įžiūrėti jų blogų minčių ir piktų įpročių.

Gal man trūksta apaštališko jautrumo, kad vienu akimirksniu sugebėčiau pasakyti, kas gera, kas abejinga ir kas bloga...

Manęs Adasius neužgavo, jei jis kasdien neįžeidinėtų paties Dievo savo netvarkingu gyvenimu. Neužgavo nė jo priekaištas, kad su kitų priekyje pastatytais palaikau draugiškus santykius. Tačiau ar turiu teisę nuo jų tolintis, kai jie patys manęs ieško?

Galbūt esu perdaug abejingas ir neprotestuoju prieš jų pergausų gėrimą, pokyliavimą, triukšmingus vakarus? Gal jų tarpe būdamas nesistengiu užvesti kalbos apie antgamtinius, dvasinius dalykus? Gal esu perdaug nuolaidus, kai jų kuris pamaldas praleidžia?

Bet ar kunigas turi iš tikrųjų būti vaikščiojanti sąžinė? Ar jo pareiga — nuolatos priekaištauti, barti ir mokyti? Ar tokiu atveju jis neužsikirs sau kelio į žmonių gyvenimą ir neasitvers nuo jų tokia savo elgsena?

Ne, aš nežinau, ką man daryti. Viena žinau:

aš turiu daugiau melstis...

(Bus daugiau)

ŠVENTASIS KAZIMIERAS IR JO KULTAS LIETUVOJE

PAMINĖTI SUKAKČIAI 470 METŲ NUO JO MIRTIES IR 350 METŲ NUO JO KULTO ATNAUJINIMO (1484-1604-1954).

Zenonas Ivinskis, Roma

Šv. Kazimieras išgarsėjo lietuvių tautoje, tačiau apie save nedaug žinių tepaliko. Jo trumpas 25-rių metų ir 5 mėnesių gyvenimas gali būti greitai išpasakotas. Buvo jis antrasis Kazimiero sūnus tarp kitų penkių brolių ir penkių seserų. Gimė Krokuvoje 1458-jų spalio 3-čią, ir mirė Lietuvos Gardine 1484 metų kovo 4 rytą saulei tekant.

Žmogiškomis akimis žiūrint, kaip matome, tragiškas buvo Karalaičio gyvenimas. Tėvų planais jo laukė žėrinti pasaulio garbė, papuošta turtais ir galybe, o jis — vos prasiskleidęs jaunystės žiedas, — tamsių akių juodų plaukų švelnus jaunikaitis nužengė į grabą. Keturi jo broliai užsidėjo karališkus vainikus. Jis pasiekė daug vertingesnio, dangiškojo.

Visi, kas tik rašė iš Karalaičio amžininkų apie jį, paliko gražius žodžius, nors jų ir nedaug. Visiems jis atrodė tauraus būdo, gerai išsilavinęs ir didelių gabumų jaunuolis. Tokiu jį apibudino jo auklėtojas, kronistas Dlugošas, jį gerai pažinęs italas diplomatas Calimachus (Buonacorsi), Jonas iš Targgovicos, vyskupas Petras iš Bnino Lvovo ir Torno miestiečiai.

Dlugošui jo mokinys buvo "puikus, retų gabumų ir pažymėtino mokslumo jaunikaitis". O Calimachui jis darė tokio kilnaus ir doro jaunuolio įspūdį, kad tas apie jį pasakė "divus adolescens" — "šventas jaunuolis". Ir Prūsų žemės vokiečių kronikose Kazimiero mirties metais yra užrašyta: "Jis buvo labai išmintingas ir doras... ir visi žmonės daug gero apie jį kalbėjo".

Kai jau Kazimieraitį buvo užpuolusi džiova, — ir jokie vaistai jaunam vyrui nebegalėjo padėti, — karališkojo dvaro gydytojai davinėjo visokių patarimų: čia siūlė jam vesti, čia piršo kitas žemiškas pagundas. Mat buvo samprotaujama, kad ligą įvarė labai asketiškas Karalaičio gyvenimas. Jis buvo tačiau nepajudinamas.

Kokia priežastis nukreipė Karalaitį daugiau maldai, kietai askezei, gailestingiems darbams ir griežčiausiai skaistybei? Jos šaknų ieškojimas nuveda mus Vilniun. Pirmą kartą į Lietuvos sostinę Karalaitis atvyko 1475 metais. Niekas tada nė iš tolo negalėjo nujausti, kad Geležinio Vilko miestas taip greit priglaus jo šventus palaikus, ir jo Relikvijų kultas prisidės prie Lietuvos religinio renesanso.

Lietuvoje jau nuo seniau buvo reiškiamas didelis nepasitenkinimas, kad 1447-ais metais Lenkijon išvykęs karalius Kazimieras buvo apleidęs Lietuvos didžiosios Kunigaikštystės reikalus. Lietuvoje negyveno jis pats, ir nesutiko duoti į vietininkus savo sūnaus, nors trimis atvejais vis buvo prašomas. Matyti, čia karalių Kazimierą prilaikė Elzbieta, kurios visas dėmesys buvo nukreiptas į pietus, į Vengriją ir Čekiją, kur ji, siųsdama savo abu pirmuosius sūnus, rūpinosi apginti paveldėjimo teises. Apskritai yra žinoma, kad Lietuvos ir rytų Europos kraštų karalienė Elzbieta nemėgusi. Vis dėlto senis Kazimieras, būdamas nuo 1440 metų ir Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu, negalėjo visai išleisti iš akių savo tėvų šalies.

Norėdamas apmaldyti Lietuvoje vis stiprėjantį nepasitenkinimą, — ir net augantį priešiškumą karaliui, — kuris istorijoje yra pavadintas "lietuvių separatizmu", Kazimieras su Kazimieraičiu vėl 1479 metais atvyko Vilniun. Šį kartą jis buvo nusistatęs ilgiau pasilikti. Čia jis susilaukė ir sąmokslo, kuris Karalaičiui padarė gilaus įspūdžio. Sąmokslininkai, Lietuvos rusiškų žemių kunigaikščiai, siekė pašalinti Kazimierą ir jo visą giminę iš Lietuvos didžiojo

kunigaikščio sosto. Ir tėvas, ir sūnus turėjo būti nužudyti.

Vilniaus didžiojo kunigaikščio rūmų aplinkoje Šv. Kazimieras pamatė ir grėsmę katalikų Bažnyčiai Lietuvoje. Čia rūmuose jis nuolat girdėjo jam svetimą gudų kalbą. Rusiškoji stačiatikių įtaka vis giliau skverbėsi Lietuvon ir rungėsi su grynai lietuviškąja katalikų dvasia, nes katalikais per Lietuvos krikštą buvo krikštijami tik pagonys lietuviai.

Šv. Kazimieras yra daręs pastangų sustabdyti žalingos stačiatikių įtakos plėtimąsi. Remiantis legenda seniau būdavo rašoma, kad jaunas Karalaitis iš savo tėvo išprašęs įsakymą, kuriuo draudžiama visoje Lietuvos valstybėje statyti naujas ir taisyti senas cerkves. Žinome visai priešingą faktą: rusai po 1863-jų metų sukilimo yra draudę katalikams remontuoti senas ir statyti naujas bažnyčias. 15-me amž. Lietuvoje tokio įstatymo nėra buvę. Yra žinomas tiktai nuostatas, tvarkąs naujų cerkvių statymą. Šv. Kazimieras buvo rūpinęsis, kad naujos cerkvės nebūtų statomos ten, kur jos nebuvo reikalingos. Tai būtų buvusi priemonė užkirsti kelią stačiatikių įtakai, kuri Vilniuje dar sustiprėjo, kai į didžiojo Lietuvos kunigaikščio sostą įsėdo Šv. Kazimiero brolis Aleksandras, vedęs Maskvos kunigaikštytę Eleną.

Jaunutei Katalikų Bažnyčiai rytinėje Lietuvoje stačiatikių įtaka sudarė nemažą pavojų. Pavojus buvo tuo didesnis, kad dar nesenai krikštyti žmonės nedaug ką tegalėjo suprasti apie rytų ir vakarų Bažnyčių skirtumus. Dėl to Lietuvos ir Lenkijos sąmoningesni didikai ir pats karaliaus dvaras rėmė vienuolių bernardinų apaštalavimo darbą mišriose abiejų konfesijų srityse. Tarp stačiatikių bernardinai turėjo ne maža pasisekimo. Jie stengdavosi juos grąžinti Romos Bažnyčion, priimdami be naujo krikšto ir kitų sunkumų.

Šv. Kazimieras buvo ėjęs dar toliau. Jis buvo siūlęs nebestatyti naujų cerkvių ten, kur vienuoliai bernardinai buvo išvystę savo apaštališką veiklą.

Iš Lietuvos šv. Kazimieras vėl grįžo Lenkijon, ir ten dvejus metus iki 1483-jų pavadavo karalių. Lenkų istorikai Fr. Papėe ir A. Prochaska ištyrinėjo tą laikotarpį, iškeldami Karalaičio kaip valstybininko didelius gabumus. Jis taupiai elgėsi su valstybės iždo pinigais, išpirkinėjo užstatytas valdines žemes, gerino santykius su Roma, atleido netikusius dvariškius. Domėjosi vis didėjančiu turkų pavojumi, ir norėjo sekti dėdės Vladislovo pavyzdžiu, kuris buvo žuvęs kovose su turkais.

Reikia atsiminti, jog tai buvo dešimtmečiai po Konstantinopolio užėmimo (1453) ir Bizantijos imperijos žlugimo. Jos krikščionys, pabėgėliai graikai beldėsi į Vakarų krikščionių sąžinę, kaip dabar pro geležinę bolševikų sieną prasprūdę bėgliai.

Lietuvon šv. Kazimieras sugrįžo 1483-jų metų vidurvasaryje. Nežinome, ką jis yra viešai veikęs. Matyti, jis daugiau koncentravosi maldai ir askezei. Jo džiova, kuri niekada nebuvo kibusi nei Gedimino, nei Habsburgų giminėn, yra laikoma priežastimi Karalaičio griežto gyvenimo. (Bus daugiau)

VLADAS VESELAUSKAS

KLASTINGA SOVIETŲ POLITIKA

Raudonosios Armijos kūrėjas Leiba Bronštein, pasaulio pažįstamas Leono Trockio vardu, savo galybės metu yra pareiškęs, kad kiekviena sutartis yra tiek verta, kiek yra vertas tas popieris, ant kurio sutartis yra parašyta. Šiuo atveju reikia pripažinti, kad šis Trockio išsireiškimas yra jo viešas prisipažinimas, kaip sovietai žiūri į sutartis. Vėliau laikas parodė, kad Trockis nemelavo. Sovietai visada laužė padarytas sutartis. Garbingas sutarčių pildymas, sovietų supratimu, būtų kvailių darbas. Visos valstybės, kurios mėgino diplomatiniu keliu ką nors išsiderėti iš sovietų, labai apsiriko. Sovietai nepripažįsta jokių nuolaidų. Iš sovietų negalima išsiderėti nieko, jei tai jiems nėra naudinga. Derybos, sutartys, diplomatija jų supratimu yra silpnybės ženklas. Sovietai skaitosi tik su tais, kurie su jais kalba tik sugniaužtomis kumštimis. Praeitis mums parodo, kad Stalinas skaitėsi su Hitleriu. Hitleris, lygiai kaip ir Stalinas, nesilaikė diplomatinių taisyklių. Hitlerio budeliai Vokietijoje komunistams galvas kapojo, ir Stalinas dėl to neorganizavo nei protestų, nei demonstracijų, nes jis skaitėsi su tokiu Hitlerio elgesiu.

1939 m. skaitlingos anglų ir prancūzų delegacijos atvyko į Maskvą įtikinti sovietus, kad, jeigu sovietai prisidės prie anglų-prancūzų bloko, karo pavojaus bus išvengta. Bet sovietų "neįtikino". Tuo pat laiku į Maskvą atskrido ir Ribentropas. Jis greitai sovietus įtikino, kad jie turi pasirašyti sutartį tik su naciais. Anglų ir prancūzų karinės delegacijos apleido Maskvą. Ši sutartis buvo naudinga vokiečiams, ir sovietai ja labai džiaugėsi. Molotovas per Maskvos radiją patenkintas kalbėjo, kad nacionalsocializmas, nors ir skirtingas komunizmo ideologijai, bet vis tik yra idėja, o tuo tarpu kapitalizmas yra tik kriminalinė žmonių eksploatacija. Hitleris iš Stalino gavo visa, ko tik Vokietijai reikėjo. Net rusų su anglosaksais geriausių santykių metu, kada Rooseveltas sovietams visko davė, sovietai neišleisdavo iš savo krašto rusės, jeigu ji ištekėdavo už amerikiečio arba anglo. Tuo tarpu Hitleris iš Sov. Rusijos repatrijavo tūkstančius savo tautiečių, visai nekreipiant dėmesio, kas su kuo buvo vedę. Kada Rosenbergų šeima išdavė sovietams JAV-bių svarbiausią paslaptį, t. y. atominės bombos gamybos formulę, sovietai drįso organizuoti Š. Amerikoje ir

J. VENCKUS S. J.

KRIKŠČIONIŲ PAREIGOS KOMUNISTŲ ATŽVILGIU

(Tęsinys iš pr. nr.).

Ilgametis patyrimas parodė, kad sunkiausiai yra perdirbti ir pakeisti darbdavius, fabrikų savininkus, kapitalistus. Kapitalo mechanizmas yra toks komplikuotas dalykas, tautinė ir internacionalinė kompetencija, arba konkurencija yra tokia didelė, kad pavienių savininkų reformos neša tik pavojų. Todėl moderniškais laikais valdžios savo įstatymais turėjo įsikišti ir uždėti pareigas visoms industrijoms darbininkų atžvilgiu. Katalikų Bažnyčia turi apibrėžtą įtaką — viena, dauguma tų savininkų nėra katalikai — yra protestantai ar žydai, o kurie pagal krikštą yra katalikai, visiškai nepraktikuoja savo tikėjimo, todėl jie Bažnyčios neklauso. Tie gi, kurie yra geri katalikai, manau, stengiasi sudaryti savo darbininkams geras sąlygas.

Daugiausiai kenkia Kat. Bažnyčiai ateistai, kurie ją peikia ir peiks, kaip peikia patį Kristų. Toks Zola rašo: "Krikščionybė yra antisocialinis ir antihumanitarinis mokslas: tai yra mirties, o ne gyvybės mokslas, kuris neigia žemę antgamtiško gyvenimo naudai; apgaulingas pritraukimo būdas, kurio pagalba siekiama jau perdaug jaučiama dominacija" (Cituota: Le Communisme et Les Chrētiens, par Francois Mauriac, Daniel-Rops straipsnyje, psl. 234). Zola nieko mažiau ir nieko daugiau nereikalauja iš Bažnyčios kaip tik, kad ji atsisakytų nuo savo dieviškos misijos vesti žmones į dangų, į jų amžino paskyrimo vietą. Nuo to Bažnyčia negali atsisakyti ir neatsisakys. Bet krikščionybė turi visus elementus darbininkų klausimą išrišti. Henri de Man yra padaręs nepaprastai gilią ir nuostabią pastabą, kad pačios darbininkų revoliucijos yra savo pagrinde krikščioniškos minties išdava. Pvz. Azijoje tos alkstančių, badaujančių ir vargstančių nuo savo tironų minios nedarė revoliucijų, nes kiekviena revoliucija suponuoja, kad broliui turi padėti, nors ir yra pavojus, kad kris ir žus nuo tirono rankos. Taigi išeina, kad Komunizmas yra daug krikščioniškesnis, negu jis mano, kad jis savo pasisekimui panaudojo ir tebenaudoja krikščionišką dinamizmą, krikščioniškus šaltinius. Išeina, kad komunistai daro tą, ką krikščionys senai turėjo daryti, bet nedarė ar nepakankamai darė, kad nepagerino darbininkų būvį.

Pasakoja, kad Anglijoje buvęs vienas žmogus, kuris, eidamas pro šalį, kiekvienam kaliniui kepurę nukeldavęs. Kada kiti jo paklausė, kodėl jis taip daras, tai tas anglas atsakęs: "Kada aš pamatau kalinį, man rodos, jog aš esu kaltas, kad tas žmogus pateko į kalėjimą". Man rodos, kad kiekvienas katalikas, eidamas pro šalį, turėtų nukelti komunistui kepurę, nes jis yra kaltas, kad tas žmogus yra komunistas. Jeigu kiekvienas būtų geras katalikas ir atliktų savo šventas pareigas ir bažnyčioje ir visuomenės gyvenime, neturėtume tiek mizerijos ir paties komunizmo.

Įdomu pastebėti, kad visa polemika tarp komunistų ir krikščionių eina iš tikrųjų nelygioje plotmėje. Jeigu katalikai ar tikį krikčionys rašo ar kalba prieš komunistus, tai vis puola komunistų doktriną, jų dialektinį materializmą, jų istorijos supratimą, bet mažai tekalba apie komunistų privatinį gyvenimą. Tam yra įvairių priežasčių: pirma katalikai nemėgsta raustis po svetimą asmenišką gyvenimą, antra, komunistas nėra susisrišęs su jokiu moraliniu kodeksu, kuris yra bendrai visų priimtinas ir kurio pildymas nulemtų komunisto, kaip žmogaus, kaip moralinės būtybės, vertę. Komunistui viskas yra leista, ką partijos vadovybė **hic et nunc** laiko svarbiu dalyku. Tie, kurie nėra komunistai arba yra paprasti komunistai, dažnai nė žinote nežino, kokių tikslų partija šiuo momentu siekia. Taigi komunistui vertinti nėra objektyvaus masto.

Iš kitos pusės, kada komunistai užpuola savo priešus, jie dažniausiai puola žmones, pvz. Olšauskus, kunigus arba ispanų inkviziciją ir pan. Žmogui visados galima ką nors prikišti. Ir patys didžiausi šventieji patys prisipažįsta, kad jie dar toli buvo atsilikę nuo krikščioniško idealo, nuo šventumo. Kiekvienas katalikas gali ir pagaliau turi sakyti, kad jo mokslas, kurio jis seka, yra daug aukštesnis, negu jo darbai, ypatingai, jeigu mes žmogaus darbus vertiname istorijos šviesoje, kokias tie žmogaus įvykiai turėjo pasekmes. Tų darbų autoriai neturėjo tos šviesos, nežinojo, kokias pasekmes turės jų darbai, todėl negalėjo pasimokyti, pradėdami tuos darbus. Taigi komunistai, kurie teisia krikščionių, katalikų, bendrai savo priešų darbus, visados bus teisūs, bent taip atrodys. Jeigu komunistai sako darbininkams, kad Bažnyčia palaiko ar palaikė kapitalistus, tai jie teisia žmones, o ne Bažnyčios doktriną, nes nei Evangelijoje, nei Bažnyčioje absoliučiai nieko nėra, kas sakytų, kad reikia daugiau turtingus palaikyti, bet priešingai, Kristus savo gyvenime draugavo su vargšais, su žemiausių sluoksnių žmonėmis. Jeigu komunistai žino, kad krikščionys, būdami turtingi, nebuvo pakankamai geri su savo darbininkais, arba nebūdami patys turtingi palaikė turtinguosius, tai reikia tą prileisti ir nėra reikalo juos norėti nuplauti nuo kaltės, kad tie žmonės neatitiko krikščioniškam idealui, evangelijos reikalavimams. Jeigu Leonas Blum sako: "Bažnyčia buvo pagelbininkė ir pačios nešvariausios socialinės opresijos instrumentas, kaip kad ji buvo pagelbininkė ir labiausiai atžagareiviškos politinės reakcijos instrumentas". Gal tas apkaltinimas tinka Pravoslavų Bažnyčiai ar kokiai protestantiškai bažnyčiai, kuri buvo pasidariusi valstybės tarnaitė ir net vergė, bet tas apkaltinimas tikrai netinka Kat. Bažnyčiai, kaipo tokiai. Jeigu kas to nemato, tegul pasiskaito popiežių enciklikas. — Prieš raudonosios žvaigždės revoliuciją pastatysime Kryžiaus revoliuciją, ir ateitis spręs, kas laimės pergalę.

Prancūzijoje protestų eisenas prieš tribunolo sprendimą, nežiūrint, kad komunistai Korėjoje liejo amerikiečių ir Indokinijoje prancūzų kraują. Būtų įdomu žinoti, jei tie patys Rosenbergai būtų padarę tą patį nusikaltimą naciškoje Vokietijoje, ar sovietai būtų organizavę Vokietijoje protestų eisenas?

Visur ir visuomet sovietų politika yra ta pati. Mūsų, lietuvių, patirtis apie sovietus yra visiems gerai žinoma. Sovietai 1920 m. pasirašė sutartį su Lietuva, kurioje visiems amžiams garantavo Lietuvai nepriklausomybę. 1939 m. tą sutartį prailgino, o, dešimčiai mėnesių praėjus po sutarties pasirašymo, sovietai ją sulaužė ir Lietuvą karine jėga okupavo. Kilus antrajam pasauliniam karui ir vėliau, kada Hitleris panoro sugriauti sovietiškąjį "rojų", Sov. Rusijos padėtis pasidarė labai kritiška. Jeigu ne JAV įsikišimas į karą ir jei ne Rooseveltо gailestingumas sovietams, šiandien sovietiškas "rojus" būtų praeities dalykas. Kiek Rooseveltas stengėsi sovietus išgelbėti, tiek sovietai "atsidėkodami" stengėsi Š. Ameriką paklupdyti.

Amerikiečiai 1945 m. numetė dvi atomines bombas ant dviejų Japonijos miestų: Hirošimos, turinčios 250.000 gyventojų, ir Nagasaki su 80.000 gyv. Amerikos karo vadovybė tuo metu galvojo, kad kariuomenės iškėlimui į Japonijos teritoriją reiktų mirčiai paaukoti milijonas kareivių, nes Japoniją gins penki milijonai kareivių. Dėlto ir buvo numestos tos dvi atominės bombos. Laikas parodė, kad nebuvo reikalo šių bombų mesti. Tiesa, Japonija turėjo 5 milijonus kareivių, bet jos ginklų fabrikai tuo metu jau nebegalėjo dirbti nei lėktuvų, nei patrankų, net nei šaudmenų, — trūko metalų. Maisto problema Japonijoje taip pat buvo didelė. Japonai jau ruošėsi prašyti taikos. Jie kreipėsi į sovietus, kad tarpininkautų prieš amerikiečius. Buvo sudarę net delegaciją, kuri turėjo važiuoti į Maskvą. Delegacijos pirmininku būtų buvęs princas Fuminaro Konoye. Japonų reikalavimai buvo kuklūs. Jie prašė, kad tiktai jų imperatorius būtų respektuojamas. Amerikiečiai būtų mielai šį reikalavimą priėmę, bet sovietai savo sąjungininkams nieko nesakė. Po 17 dienų japonai gavo Kremliaus atsakymą, kad Sov. Rusija skelbia jiems karą. Tuo sovietai japonams atsimokėjo už tai, kad jie prieš keturis metus, kada Hitleris pradėjo savo žygį į Sov. Rusiją, atsisakė skelbti karą sovietams.

Budėk

SKAUTŲ SKYRIŲ veda vyr. skltn. Vyt. Namikas

SELMA LAGERLOEF

MELI

Štai motina ją šaukia. Meli jau iš balso girdi, kad jos laukia kažkoks didelis džiaugsmas. Ji bėga, džiaugsmingo lūkesio kupina, ir jos mažos juodos akutės žiba. Troboje stovi kaimyné su vargšu viščiuku, nusilaužusiu sau kojytę. Tai geltonas, pūkuotas jauniklis, tik poros dienų amžiaus; jis visai nepaeina. Moteris jį rado be jėgų, gulintį ant žemės; tektų jis nužudyti, jei nebūtų Meli.

Mergaité juokiasi: taigi — paprasčiausias dalykas pasauly. Paémusi įgudusiom rankutém mažąjį viščiuką, su dviem degtukais ir siūlu greitai ir vykusiai sudeda ir perriša sužalojimą.

Jos motina ir svetimoji, stovėdamos greta jos, seka vikriai dirbančius liesus pirštelius. Šiai akimirkai kaimyné pamiršta mergaitės kuprotumą ir silpnumą ir nuoširdžiai gérisi ja.

Bet Meli vél skuba atgal pas kanarėlę ir atsisėdusi greta stebi ją. Po valandėlės visai išbalusi ateina ji pas motiną ir pasakoja, kad paukštelis truputį čiulbėjęs ir peršokęs ant kitos kartelės. Gal jis vis délto pagysiąs. „Ar Tu tiki, mama, kad jis dabar pagis?" klausia jinai.

„Ką gi Tu jam darei?" taip pat rimtai klausia motina.

Tąsyk Meli nupasakoja būdą, kuriuo ji mananti kanarėlę pagydyti. „Kaip manai, mama, ar taip bus gerai?" klausia ji.

Ir vél jinai išeina, o motina lieka susimąsčiusi sédėti. Ji negali apimti gerumą Dievo, dovanojusio jai tokį vaiką, vaiką žiūrintį ir suprantantį tokius dalykus, apie kuriuos ji pati supratimo neturi. Ir motinos mintys sukasi apie Meli darbą ten, „ligoninéje". Bet ji galvoja ne apie vargšus gydomuosius, tik apie pačią Meli. Ir klausia savęs, ar už taip didelį gerumą nebus kada ir atlyginimo. Ji svajoja apie tą dieną, kurioje mielas Dievas dovanos Meli sveikatą. Ji jaučia, kad jos dukra krauna ištisus labdarybės turtus, už kuriuos kada nors jai bus atlyginta. Kaip — to ji nežino, ji tik svajoja. Ak, tos svajonės suteiké jos būtybei švelnumą ir ramybę.

Tėvas, grįžęs pietums namo, nors ir labai maža turi laiko, nes kelias iki dirbtuvės ilgas, vis délto skuba tuoj pas Meli — pasiteirauti apie ligonius, jų sveikatą. Ji jam rodo labiau ar silpniau besveikstančius tenai vieną po kito. Jis ima juos atsargiai savo didelém rankom, jis pažįsta juos visus: jau su jais susidraugavęs. Pats stebisi, kaip tat atsitiko, kad jis pamilo visus tuos mažus padarėlius. Šiandien darbo metu kelis kartus susigriebė begalvojąs apie mažos kanaraitės sveikatą.

Kad Meli žinotų, kokią didelę rolę vaidina jos ligoniné! Motinai ji įkvepia švelnias svajones, kurios pagrąžina jos dienas; tévui pažadina norą dirbti ir išrasti. Jo protas dirba, ieškodmaas būdų Meli padéti. Jis jau niekad nebūna atbukęs ar apsnūdęs. Grįždamas namo, jis pamaté gatvén išmestus pelių spąstus. Jis juos tuoj pasiémé ir parnešęs paklausé Meli, ar ji galėsianti juos sunaudoti. Gal galėtų jie atstoti ligoninéje lovą?

Ir Meli, paémusi spąstus, nusineša juos į savo sandėlį, kurį jinai yra išsikasusi po dideliu akmeniu. Jaudina ir pamoko kiekvneną žvilgsnis į tą jos sandėlį. Čia guli gatvėje surankioti šiaudeliai — iš jų Meli gamina savo lovytes; yra čia ir audeklo skiautelių — jos atstoja Meli tvarstomuosius reikmenis; mažose šukése rasi truputį vazelino, plasterio, šiek tiek maisto peléms ir paukščiams.

Kai jie trise — tévas, motina ir Meli — suséda prie stalo, mergaitei sunku nuryti bent kąsnelį. Ji galvoja apie kanaraitę, jos širdis lauke, pas ligonę. Gal ji dabar miršta, jai atsitolinus?

Kaip baisu būtų, jei jai tektų mirti, ir kaip gyventų senoji ponia, ta iš pieninės, be savo mažojo paukštelio!

Tévas kalbina Meli, jis pasižada atnešt paukšteliui kokių žalumynų ir sakosi grįšiąs vakare taip anksti, jog galėsiąs padéti mergaitei iš tų spąstų padaryti tikrą narvelį. Ir motina prašo ją valgyti.

Meli ima peilį ir šakutę ir tą pačią akimirką girdi lauke skambų čiulbėjimą, ilgą, linksmą gaidą. Tai kanaraité. Mergaité pašoka, bet tuoj ir vél atsiséda. „Dabar jinai išgis?" klausia ji džiaugsmingai. Bet įtempimas šiam švelniam Dievo kūriniui buvo per didelis ir dabar, jam praéjus, mergaité pradeda verkti.

„Dél Dievo meilės, kas tau?"

„Aš tik taip sau, džiaugiuosi".

„Na, tai eik pas paukštį ir pasižiūrėk, ar jis pasveiko?"

Jai išėjus, tévai pasižiūri į vienas kitą ir didelé gili laimé nušviečia jų veidus. Pilnas kylančio dėkingumo tévas sako: „Laimingesnio vaiko néra visam miestelyje".

SKAUTAI VYČIAI IŠKILAUJA

Vieną pavakarį apie liet. parapijos būstinę gyvenančius žmones nugąsdino parapijos sodelyje beslankiojančios šmėklos. Tik arčiau priėjus, buvo galima pastebėti pažįstamus skautų vyčių veidus, kurie su įnirtimu knaisiojosi po žolę, žiūrinėjo medžius, vartė akmenis... Pasirodo, prisiminę jaunystę, jie jieškojo... paslėptų laiškų. Vieni gana greit surado, kiti gi net turėjo kitų pagalbos šauktis. Šiaip netaip vakaro prieblandoje perskaitę, iškeliavo nurodytais keliais.

— Tikslas aiškus, tad kam skubėti! — sako prityręs sk. vytis savo draugui.

— Eikim dar užkąst. (Matyt, prisiminė praėjusią iškylą, kur net ir akmenimis bandė nuraminti savo alkį).

Skaniai pavakarieniavę, patraukė nurodytos vietos kryptimi. Aplink ramu. Vienur kitur suloja šuo, pravzimbia paklydęs Avellanedos uodas. Staiga girdi, kaukšt, kaukšt, kaukšt...

— čia greičiausiai vienas iš mūsiškių. Pasislėpkim! — sako prityręs sk. vytis.

Netrukus pastebi vos bepaslenkantį kandidatą.

— Aha, broliukai, ot, ir suradau!

— Mat, išdykusio mėnulio spinduliai pradėjo žaisti kažkuo blizgančiu pas pr. sk. vytį.

—Tavo laimė, broliuk! Tai kur gi moklini?

— Tai jieškau Nr. 822. Ėjau, ėjau viena gatve, kol priėjau laukus. Jau visai pasidarė neaišku. O čia tie nelemti šunes pasitaikė... Laimė, kad dar savininkas iš druskinio nepavaišino.. Mandagiausiai nusilenkęs, paklausiau, ar nežino, kur yra Nr. 822. Šis gi atsitraukė keleta metrų, pažiūrėjo ir sako: — žmogeli, čia iš viso šioj gatvėj tėra tik 100 Nr.

— Kaip tai? — nustebo prityręs sk. vytis.

— Kaip vadinasi ta gatvė, kurios jieškai?

— Aš ne gatvės, bet numerio jieškau. Pas mane aiškiai parašyta: prieisi traukinį, praeisi pro jį, grįši atgal, pasuksi į dešinę, laikysies kairės, prieisi gatvę Segui ir eisi, eisi, eisi... kol prieisi Nr. 822.

— Na, na, juk turi eiti ne Segui, bet Rodriguez...

— Ne! Pas mane aiškiai parašyta. — Ir vėl norėjo iš naujo pradėti skaityt.

— Palauk! — pakasęs pakaušį, sako prityręs sk. vytis. — čia greičiausiai klaida. Taip ir buvo. Visiems buvo įrašyta gatvė Rodriguez, tik vienam kandidatui ne.

Smarkiai pradžiugęs kandidatas, kad vienam nebereikės klaidžioti, prisijungė prie jų ir netrukus pasiekė nurodytą tikslą. Ten rado jau pora nuobodžiaujančių, žvaigždes beskaitančių ir šiaurinės bejieškančių, brolių.

Pagaliau susirinko visi. Greit buvo sukrautas lauželis, apskaičiuota vėjo kryptis ir mėnulio atspindžių pagalba prit. sk. vytis jį uždegė. Nuskambėjo tradicinis devyniais akordais. Seniai taip bedainuota. Tik visa nelaimė — tie dūmai, pagal apskaičiuotą vėjo kryptį, ėjo tiesiai į dainuojančių dumples. Tad tuoj visi priėjo išvados, kad geriau būtų šnektelėjus. Na, ir prasidėjo kalbos... Vienas per kitą stengėsi išreikšti savo nuomones ir nežinia, kuo būtų pasibaigę, jei ne prityrusio sk. vyčio balsas, prarėkęs visus.

— Broliai, radau agurkų!

Tuoj visi prisiminė alkį ir pradėjo kraustyti sumuštinius.

— Po šimts kalakutų! Nei sviesto, nei dešros... Pusė kilogramo duonos ir kažkoks šaltas kotletas... Na, broluži, juk aš visą dešimt pesų daviau! — šūktelėjo vienas brolis savam bendrakelioniui.

— Matai, broleli, šitaip daug taupiau. O aš, mat, turėjau truputį išlaidų! Tai ot, kaip čia pasakius, na, tiesiog — gėriau "Coca", valgiau vakarienę... Bet tu nenusimink, įdėjau juk raugintų agurkų!...

Deja, prityręs sk. vytis jau buvo paragavęs.

Pasisotinę, susėdę prieš gęstančio laužo žarijas, tingiai dalinosi senais įspūdžiais.

Prityręs sk. vytis kažkur išslinko.

— Broliukai, — atbėgo uždusęs ir šaukdamas, — kiškį, kiškį sugavau. Greit kurkit laužą iš naujo.

— Na, ir negėda tau skriausti kiškučio? — pratarė jauniausias.

Bet tuo metu, visų didžiausiam nustebimui, vyriausias ekspertas pranešė, kad tai tik paprastas naminis triušis, atklydęs iš netolimo ūkio. Ir nors pri. sk. vytis labai priešinosi, bet turėjo paleisti.

Pasitarę visi nusprendė, kad jau laikas gulti, nes ryt iš ryto turėjo prisijungti dar pora brolių. Bet, kaip vėliau patyrėm, jie niekaip negalėjo nutarti:

Jeigu lietus pradės lyti, tai ką darysim?! O jeigu saulė perdaug kaitins...

Taip ir liko besvarstydami traukinio priestoty, kur netrukus pasirodė ir mūsų veidai.

SKAUTIŠKO RAŠINIO VARŽYBOS

"Sk. Aidas" skelbia rašinio varžybas tema: **"Skauto tarnyba Dievui ir Lietuvai".**

Už geriausius rašinius mūsų bičiulis kun. dr. J. Prunskis, "Draugo"redaktorius, paskyrė dovanas:

1 dovana — 20 dol.
2 dovana 10 dol.
3 dovana — lietuviškų knygų už 5 dol. vertės.

Varžybose gali dalyvauti visi P. L. S. S. nariai iki 14 metų amžiaus. Rašinio dydis turi būti nemažesnis kaip 1 psl. "Sk. Aido". Rašiniai turi pasiekti "Sk. Aido" redakciją iki š. m. gegužės 1 d. Geriausi jų bus spausdinami "Sk. Aide" drauge su autoriaus nuotrauka. Varžybų komisiją sudaro:

S. O. Gailiūnaitė, rašyt. Vyt. Tamulaitis ir S. Č. Senkevičius.

Kviečiame visas seses ir brolius išbandyti savo jėgas ir dėkojame šių varžybų mecenatui.

"Sk. Aido" Redakcija
c/o. Mr. St. Kairys
102 Quebec Ave.,
Toronto, Ont., Canada.

MONTEVIDEO

ATIDENGĖ KORTAS

Yra Urugvajuje lietuvių kalba leidžiamas toks Maskvos patriotų lapelis "Darbas", kuris viename iš savo paskutinių numerių ėmė ir atidengė kortas: būtent, kaip "draugai" norėjo ir norėtų pasigrobti Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugiją su jos nuosavybe.

Veidmainingai jie dejuoja, kad toje draugijoje esą įsigalėję jėzuitai, naujoje valdyboje nelikę draugijos steigėjų, nes jėzuitai juos išmetę laukan ir pan. Kaip išsigelbėjimą laikraštukas siūlo raudoniesiems draugams "socialistams" bei "grininiams demokratams" sudaryti su sovietinės "taikos šalininkais" bendrą frontą prieš kolonijos lietuvius patriotus.

Kad tokį bendrą frontą komunistėliai bandė ir tebebando sudaryti su vadinamais mūsų socialistais ("pažangiais demokratais"), čia nedidelė paslaptis. Per pastaruosius metus jų agentai privačiai yra kalbinę "sujungti jėgas" nevieną dūšią be vietos. Mat, obuoliai nuo obels netoli terieda, o be to ir Maskvos jau toks "ukazas" savo penktajai kolonai (arba tiksliau, kojai) visose šalyse. Tas buvo jaučiama ir žinoma, bet kolkas nebuvo rašoma juodu ant balto. Dabar jau visai aišku.

Bet gal nevisiems geros valios lietuviams Urugvajuje nevisai aišku, kodėl paskutiniais metais kaikurie vadinami „socialistai" taip atkakliai veržėsi į Kultūros Draugijos narius ir reformatorius. Jų tarpe buvo ir tokių "ekskultūriečių", kurie bendradarbiauja "Darbe" ir daro to raudonlapio korektūras.

Seni kultūriečiai juos pažįsta ir todėl nesunkiai moka atsijoti. Kultūros Draugijoj, kaip nesrovinėj, yra vietos visiems padoriems lietuviams, išskyrus raudonuosius kurmius ir jų sėbrus. Mūsų draugijos veikla ir jos valdybos rinkimai visados garbingi ir aiškūs: išrenkami vadovauti tie, kurie gauna balsų daugumą. Kasmet vis keičiasi pirmininkai ir kiti valdybos nariai. Šiemet, pavyzdžiui, draugijos valdyboj dalyvauja du žinomi tautininkai, trys socialistai ir du katalikai, tik, žinoma, ne T. Jėzuitai. Bet šis atviras ir nuoširdus kultūriečių demokratiškumas „pažangiesiems demokratams" „Darbe" ir argentiniškame „Balse", matomai ir nesuprantamas ir ne prie širdies. Jiems knieti ką nors griauti, o jei nepavyksta, tai šmeižti. Tuo atžvilgiu jie jau seni bendrafrontininkai.

Kultūrietis.

ROSARIO

LIETUVIŲ BAŽNYČIOS ŠVENTINIMO ATGARSIAI

Rosario lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios šventinimo proga sveikinimo telegramą atsiuntė J. E. Lietuvos Min. Dr. K. Graužinis iš Montevideo. Taip pat gautos telegramos iš p. p. A. Grišono ir K. čibiro. Net iš tolimos Š. Amerikos D. G. T. Val. Atkočius MIC, Marijonų provincijolas, atsiuntė visų Amerikos Marijonų vardu geriausius linkėjimus.

Šventėje dalyvavo šeši Marijonai kartu su gausiomis ekskursijomis ir Šv. Cecilijos choru iš Buenos Aires, buvo Berisso, Temperley, Avellanedos, Santa Fe ir Kordobos atstovai. Tai pirmas toks gražus lietuvių suvažiavimas Rosario mieste. Per pietus kalbėjo Rosario vyskupas pagelbininkas J. E. S. Martinez, Gen. T. Daukantas, Z. Juknevičius, A. Barsanti, kun. J. Margis ir R. L. B. pirm. Z. Stasevičius. Didelės ovacijos buvo sukeltos Šv. Kazimiero bažnyčios statytojui kun. J. J. Jakaičiui MIC. J. Em. kardinolas dėl ligos šiose istorinėse iškilmėse negalėjo dalyvauti, bet yra pažadėjęs vėliau bažnyčią aplankyti ir joje atlaikyti šv. Mišias.

Bažnyčios šventinimo proga gauti sveikinimo laiškai iš Rosario miesto intendento Sr. Alberto Brites ir policijos vado Sr. Nicolas M. Vallaro.

Susirinkusius lietuvius nustebino gražūs lietuviški motyvai naujoje bažnyčioje. Priešakyje yra šv. Kazimiero paveikslas - bareljiefas ir Lietuvos Vytis, viduje aukštai prie didžiojo altoriaus matosi Gedimino stulpai.

Taip pat ir Rosario laikraščiai šventinimo iškilmes net kelis kartus gražiai paminėjo. Šventę aprašė rytiniai laikraščiai "La Capital", "La Accion" ir "La Democracia", o vakariniai — "La Cronica" ir "La Accion". "La Accion" ir "La Democracia" įsidėjo savo specialių korespondentų aprašymus su šventės iškilmių nuotraukomis. Tai buvo labai gražiai išgarsintas lietuvių vardas šiame mieste. Iškilmės tikrai gražiai pavyko, nes ir oras pasitaikė gražus.

Taigi jau turime antrą lietuvišką paminklą Argentinoje — Šv. Kazimiero bažnyčią.

NAUJA LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA

Rosario Lietuvių Bendruomenė kovo 14 d. savo narių visuotiniame susirinkime išsirinko naują 1954 — 1955 metams valdyba. Valdybon buvo išrinkti: pirm. **kun. Kaz. Vengras MIC**, vicepirm. **A. Latvėnas**, ižd. **J. Liutkevičius**, sekr. **B. Kaušpadas** ir valdybos nariais — **J. Vajega, A. Kalainis ir A. Pundys.** Revizijos komisijon buvo išrinkti: **Z. Stasevičius, M. Klimas** ir **K. Liutkevičius.** Mokesčių rinkėju išrinktas A. Latvėnas. Praėjusiais metais buvo įtaisytas geras garsiakalbis, kuris lieka R. L.B. nuosavybėje. Pinigų kasoje dar yra arti 800 pesų.

PADĖKA

P. Jonui Grigoravičiui už nepaprastai malonią dovaną, kurią teikėsi atsiųsti iš Buenos Aires mūsų dukteriai Mirtai, nuoširdžiai dėkojame. Jums, p. Jonai, savo dukters ir savo vardu nepaprastai esame dėkingi

Teodora ir Stanislovas Užkuriai

TĖVAS NUŠOVĖ SŪNŲ IR PATS NUSIŠOVĖ

Kovo 7 d. Vaclovas Vyšniauskas, 45 metų, dviem šūviais negyvai nušovė savo 17 metų sūnų ir po to pats nusišovė. Policija įvykį tiria. Pagal jo paliktą laišką, Vyšniauskas ėmęsis tokio žygio, kad sūnus buvo neišgydomas proto ligonis. Bet, atrodo, kad ir jis sirgo panašia liga.

KAS RADO ŽIEDĄ?

Rosario lietuvių bažnyčios šventinimo metu Veronika Kanapinskaitė de Miranda, Juozo Kanapinsko duktė, pametė žiedą. Kas būtų radęs ar apie jį žinotų, prašomi įteikti ar pranešti lietuvių parapijos klebonijoje arba tiesiog kun. Kaz. Veng. rui. Radėjui bus gerai atsilyginta.

ROSARIO LIETUVIAMS
REKOLEKCIJOS BUS
Balandžio 1 — 4 d.
Rekolekcijas veda
kun. dr. A. Kleiva MIC.

Kviečiame visus į talką !

Vasario 16 Gimnazija jau persikėlė į naujuosius namus ir sausio mėn 13 d. pradėjo ten nuolatinį darbą.

Svetimoje žemėje sava pastogė yra neginčijamai tvirtas pagrindas Gimnazijos ateičiai. Iki šiol Gimnazija buvo kampininkė kitų šeimininkų malonėje. Dabar Vasario 16 Gimnazijos likimas tėra vien mūsų pačių rankose; ji gyvuos tol, kol laisvojo pasaulio lietuviai jos norės.

Teisybė, tesame dar naujakuriai. Reikia klasėms ir bendrabučiams baldų, baltinių, indų ir kitų daiktų. Dar daug lėšų reikia namams galutinai išpirkti. O toliau, mokinių skaičiui augant, gali tekti dar plėstis. Darbas tik įpusėtas, o juk labai sunkiomis sąlygomis jis buvo ir pradėtas. Bendruomenės Valdyba pasiryžusi su užjūrių tautiečių parama sėkmingai tą darbą ir baigti.

Nuo pat Vasario 16 Gimnazijos įsteigimo jo vadovybė su mokytojais ir kitais bendradarbiais atsidėję dirbo švietimo ir auklėjimo darbą, nuoširdiai talkininkavo Krašto Valdybai jos pastangose Gimnaziją išlaikyti. Naujojoje vietoje Gimnazija tikisi palankesnių sąlygų savo darbui, o ypatingai svarbiausiam jai patikėtam uždaviniui atlikti — mokyti ir auklėti lietuviškoje krikščioniškoje dvasioje tremtyje esantį mūsų jaunimą Lietuvos naudai ir žmonių gerovei.

Tas Vasario 16 Gimnazijos uždavinys labai didelis ir svarbus, o taip pat artimas kiekvienai gyvai lietuvio širdžiai. Kad išeivijoje dar daug tokių širdžių plaka, rodo didelis skaičius Gimnazijos Rėmėjų ir Bičiulių, kurių pasišventimu ir aukomis štai jau ketvirti metai Vasario 16 Gimnazija išlaikoma. Šiuo metu Gimnazijos įkurdinimas nuosavose patalpose reikalingas dar didesnės, kad ir vienkartinės talkos. Kelias į tą lietuviško darbo talką, kaip iki šiol, taip ir toliau, platus ir tiesus. čia nėra kas mus skirtų, viskas mus tuo tikslu tik jungia. Kiekvienas lietuvis, kiekviena lietuviška organizacija nuoširdžiai į tą talką kviečiami.

Pr. Zundė
PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas
A. Giedraitis
Vasario 16 Gimnazijos Direktorius

TAIP ATSITIKO JAUNAVEDŽIAMS

Jaunavedžiai gavo daug vertingų dovanų. Tarp jų buvo ir vokas su dviem bilietais į teatro premjerą. Lydimajam laiškely su sveikinimais buvo dar pridėtas sakinys: "Atspėkit, nuo ko ši dovana". Jaunavedžiai suko galvas, bet negalėjo atspėti, kuris jų pažįstamas tokią keistą dovaną atsiuntė. Bet ryžosi bilietais pasinaudoti. Teatras buvo puikus. Kai jaunavedžiai grįžo, jų laukė kita staigmena: jų buto durys buvo išlaužtos, ir daugumas vestuvinių dovanų ir kitų gėrybių buvo išnešta. Ant stalo gulėjo raštelis, parašytas ta pačia ranka kaip ir laiškas prie bilieto: "Dabar jau žinot nuo ko".

BUENOS AIRES

* **Vasario 16 d.** iš Comodoro Rivadavia į Buenos Aires lėktuvu atskrido **dvi seserys mokytojos panelės A. ir J. Mikėnaitės** aplankyti savo giminių ir susipažinti su šios kolonijos lietuvių gyvenimu. Mokyt. Antanina Mikėnaitė aplankė lietuvių kultūrinio ir religinio židinio centrą Avellanedoje, gėrėjosi mokykla, Lietuvių sale ir naująja "Laiko" spaustuve. Mokytojos Mikėnaitės kovo 20 d. išskrenda lėktuvu atgal į Comodoro Rivadavia.

* **Jurgis Gimbutis** sunkiai serga ir yra paguldytas Alvear ligoninėje, 11 salėj, 15 lovoj. Toje pačioje salėje, 14 lovoj, yra paguldytas **Ignas Guslys** iš Marcos Paz miestelio.

* **Bronė ir Balys Gokai,** kurie **tris** mėnesius išbuvo p. p. Stankūnų **padovanotoje** lietuviško jaunimo viloje, Villa del Dique, ir ten labai daug prisidėje prie vaikų stovyklos pasisekimo, kovo 6 d. grįžo į savo namus, Avellanedoje.

* **R. Židelytė ir jos dėdė J. Viliamas** atostogų proga buvo nuvažiavę į Mendozą ir į Kordobos kalnus, Villa Rumipal.

* **Kazimieras Daunys,** turįs žibalinių krosnių fabriką Bs. Aires, šiomis dienomis pabaigė statytis mūrinį fabriką ir gyvenamą namą, į kurį jau persikėlė gyventi.

* **Antanas Šimkus,** moteriškų rūbų siuvėjas, įsigijo gražų ir didelį namą Palermo Chico rajone. Greit ruošiasi į naująjį namą persikelti gyventi. Jis šiomis dienomis su žmona atostogavo San Carlos de Bariloche, kur aplankė ten gyvenančius lietuvius.

* **P. Maželienė** turėjo sunkią inkstų operaciją. Operacija pavyko gerai ir ligonė jau grįžo į savo namus.

TEMPERLEY

GIMIMO SUKAKTIS

Šeštadienį, kovo 6 d., jaunuolio Zeferino Zlotkaus, Paulinos ir Liongino Zlotkų vienturčio sūnaus, 18 metų sukakties proga buvo surengtos šaunios vaišės jų namuose, Villa Sastre, Temperley. Į vaišes atsilankė specialiai kviestas visas "Aušros" choras ir artimieji p.p. Zlotkų draugai. Svečių tarpe matėsi Adomaičių, Maratosalų, Devainių, Žekių, Pastuškovų, Staniulių ir Gikių šeimos bei daug jaunimo. Prie skaniais valgiais apkrautų stalų jaunuoliui sukaktuvininkui buvo sugiedota "Ilgiausių Metų". Savo linkėjimus viešai pareiškė, pasakydami gražias kalbas, "Aušros" choro valdybos pirm. Vl. Giedraitis, choro vadovas Ig. Valantinavičius, A. Repečka, J. Stasiulevičius, A. Adomaitis ir kiti vaišių dalyviai. Vaišės ir pasilinksminimas užsitęsė iki vėlyvo vakaro.

"Aušros" choras sukaktuvininko pagerbimui buvo nutaręs padovanoti auksinį žiedą, kurio dėl techniškų kliūčių tą dieną negalėjo įteikti. — **K.**

NAUJAS PREKYBININKAS

Mūsų tautiečiai p. p. **Staniuliai** užsidėjo naują moderišką maisto ir smulkių prekių parduotuvę (almacen) gatvė 18 tarp 7 ir 9 gatvių, Villa La Paz, Temperley. Mūsų tautiečiams patartina naujuosius prekybininkus paremti "savas pas savus" šūkiu. Manoma, kad p. p. Staniuliai darys gerą pažangą, nes toje vietoje panašių parduotuvių yra mažai. — **K.**

* PAMALDOS Temperley lietuviams bus kovo 21 d. 10 val. Seserų N. S. del Huerto koplyčioje.

LUJAN

* **Kazimieras Norkus,** skaitlingos šeimos tėvas, turįs gražioje vietoje, c. Uriburu 892, rūbų krautuvę, šiomis dienomis gavo telefoną (1716).

* **Juozas Dovidavičius** yra seniausias Lujan lietuvių kolonijos gyventojas, atvykęs dar prieš 1914 metų karą. Jis Lujano mieste yra visiems žinomas kaip geras stalius specialistas.

* **Stasys Venckaitis,** turįs elektros reikmenų krautuvę ir elektros taisymo dirbtuvę, darbe smarkiai buvo apsideginęs. Išbuvęs virš 8 mėnesius ligoninėje, jau grįžo į namus ir, gydytojų prižiūrimas, baigia pasveikti.

* **Filomena G. Norkienė,** vyrui mirus, savąją drabužių parduotuvę padarė grynai moteriškų rūbų ir reikmenų parduotuve. Lujane ji turi didelį pasisekimą ir yra žinoma kaip gera siuvėja.

* **Juozas Žemaitis** Dock Muñiz turi gražų nuosavą namą su sodu. Šiomis dienomis, fabrikui, kuriame jis dirbo, subankrutavus, priverstas eiti į pensiją. Jo duktė yra baigusi mokytojos mokslą ir dabar mokytojauja.

BERISSO

NAUJA GYV. ROŽ. DR-JOS VALDYBA

Kovo 14 d. Berisso lietuviams vietinėje parapijos bažnyčioje buvo pamaldos, kurias atlaikė iš Avellanedos atvykęs kun. J. Margis MIC. Po pamaldų p. p. Zubauskų namuose buvo visuotinis Gyvojo Rožančiaus Dr-jos susirinkimas, kuriame pirmiausiai buvo pagerbti namų šeimininkas Juozas Zubauskas ir kun. Juozas Margis jų besiartinančių vardinių proga. Kun. J. Margiui ta proga buvo įteikta dovanų.

Draugijos narės apsvarstė įvairius einamuosius reikalus ir buvo paskirtos vadovės: pirm. Veronika Juškienė, jos padėjėja ir sekr. M. Petronienė. Ateičiai buvo nutarta pagyvinti veiklą ir padėti dvasinį pagrindą, kad būtų galima labiau rūpintis atskiros lietuvių parapijos steigimu. Taip pat buvo išrinkta komisija iš p. p. V. Juškienės, O. Laurynaitienės ir M. Skaržauskienės rinkti aukas sudėtinėms šv. Mišioms Motinos Dienai.

* **Jurgis Šipaila** jau ilgas laikas, kai dirba valdiškame darbe ir ten turi vedėjo vietą. Jo sūnus Jonas studijuoja mediciną Eva Peron universitete. Šiuo metu jis su savo studijų draugais yra išvykęs atostogų į San Carlos de Bariloche. Be to, jie turi vietinės kilmės augintinę Dalindą, kuri gerai kalba lietuviškai ir skaito lietuviškus laikraščius. Bendrai, visa šeima yra patriotiška ir sielojasi lietuviškai reikalais.

* **Leonardas Petronis,** medicinos studentas, su savo draugais išvyko atostogų į Mar del Platą.

* **Elena Mekšrūnienė** pora savaičių sirguliavo, bet jau yra pasveikusi ir kovo 13 d. buvo nuvykusi pas savo brolį p. P. Sakalauską Avellanedon. Jie turėjo Aušros Vartų bažnyčioje iškilmingas šv. Mišias už savo motiną jos 10-ties metų mirties proga.

* **Jurgis Burba,** vienas iš seniausiai gyvenančių lietuvių Berisso mieste, serga jau pusantrų metų. Gydosi savo namuose.

* **M. Zulytė** yra susirgusi ir gydosi savo namuose.

* **Bronė Žutaitė** po ilgokos ligos yra pagerėjusi, bet dar turi būti gydytojų priežiūroje.

* **P. Glemžienė,** viena iš uoliųjų "Mindaugo" Dr-jos darbuotojų, kuris laikas guli ligoninėje — Instituto San Martin, Eva Peron mieste. Kovo 15 d. jai buvo padaryta rimta operacija.

PADĖKA

Už vertingas dovanas, padovanotas mano vardinių proga, Berisso Gyvojo Rožančiaus Dr-jai, p. V. Juškienei, p. Einorienei ir kt. nuoširdžiai dėkoju

Kun. J. Margis MIC

PADĖKA

Už įteiktus kaip dovaną per p.p. Mikelaitienę ir Deveikienę 150 pesų nuoširdžiai dėkoju

K. P. Garšva

REKOLEKCIJOS BERISSO LIETUVIAMS

Balandžio 14 — 18 *d.*

Pirmoji konferencija balandžio 14 d., 19.30 val.

Balandžio 15, 16, 17 d. pirmoji konferencija tuojau po šv. Mišių, o kita konferencija vakare 19.30 val.

Balandžio 18 d., per Velykas, Prisikėlimo šv. Mišios 6 val. ryto su bendra velykine Komunija.

KORDOBA

EKSKURSIJA Į VAIKŲ STOVYKLA

Iš p. Palšių vasarvietės didokas būrys lietuvių keliavome į Villa del Dique susipažinti su vaikų stovyklos vasarotojais, jų vadovais ir geradariais. Tą trumpą kelionę darėme pėsti, pajvairindami lietuviška sutartine. Artinantis prie stovyklos, net savo ausimis netikėjome, nes jau girdėjosi skardūs vaikučių balsai, betraukę lietuviškas melodijas. Beveik visi ekskursijos dalyviai susijaudinę nutilo ir paskendo toli prabėgusios tėviškės ir jaunystės prisiminimuose.

Lyg sapne atsidūrėme lietuviškame kampelyje. Vaikučiai čiauška savo tėvų kalba. Net ir ekskursantai, pripratę kalbėti kalbų mišiniu, stengėsi gryninti savo kalbą.

Aplankę visas stovyklos patalpas ir kuklią koplytėlę bei pasidalinę mintimis, buvom pakviesti apžiūrėti didžiausią mūsų turtų kampelį — lietuvišką muzėjų. Tai nedidelis kambarėlis, perpildytas lietuviškos tautodailės rankdarbiais. Veik visos sienos apkabintos senovės raštų audiniais, lovatiesių rinkiniais iš visų Lietuvos kampų. Palubėje kabo gražus šiaudų sietynas — "žirondelis", vienos lentynos apkrautos dideliu tautiškų juostų rinkiniu, kitose — nemažas tautiškų juostų ir raštų pavyzdžių rinkinys. Taip pat yra keletas pirštinių su lietuviškais raštais. Garbės vietą užima Lietuvos žemėlapis, neapdirbto gintaro gabalas ir gražus gintarinis kandiklis. Čia yra ir Lietuvos metalinių pinigų pavyzdžiai, primeną mūsų Tėvynę. Spaudos skyriuje, be kitako, reikia pažymėti Dr. J. Basanavičiaus biografijos ir gyvenimo vaizdai, Palangos, Pirmojo Taut. Lietuvos Eucharistinio Kongreso, Klaipėdos ir Kūno Kultūros vaizdų albumai, Pirmosios Olimpiados ženklai. Ypatingai žiūrovą žavi gausus lietuviškų margučių rinkinys. Be to, vasarojančios mergaitės taip pat neatsiliko, pagamindamos keleta lietuviškų lėlių.

Prie šio mažo ir pavyzdingo muzėjaus įsteigimo daug jėgų dėjo p. A. Mikelionienė, taip pat savo darbu ir dovanomis ypatingai prisidėjo p.p. M. ir K. Stankūnai, M. ir K. Matulaičiai, D. Noreikaitė, D. Ginterytė ir kt.

Tas trumpas mūsų pabuvojimas šiame lietuviškame kampelyje mūsų sielose paliko neišdildomus įspūdžius. Belieka tik sveikinti muzėjaus iniciatorius ir linkėti, kad jų pavyzdžiu sektų ir kiti, aukodami visa tai, kas mūsų tautai brangu. Taip pat būtų gera padaryti skrajojantį muzėjų, kad lietuviškus turtus būtų galima parodyti ne tik lietuvių gyvenamose vietovėse, bet ir mūsų antrosios tėvynės gyventojams. **K. Runimas**

Kordobos lietuviai Vasario 16 d. minėjimo proga. Su jais yra svečias iš Villa del Dique kun. A. Kleiva ir lietuvių draugas vokietis kun. Mays.

* Iš p. p. A. Zotovienės, J. Kuncaitienės ir E. Staugaitienės teko nugirsti, kad kažkas įdomaus ruošiama Motinos Dienos minėjimui.

* **P. J. Jakubkaitė de Zerete** vasario 12 d. susilaukė pirmojo sūnaus Luiso Hektoro.

* **A. Mogilos šeima** taip pat padidėjo. Vasario 15 d. žmona jam padovanojo sūnų Luis Oskarą. Jų duktė jau turi virš dviejų metų.

* **Matilda Jankūnienė,** ruošdamasi namuose, susižeidė, persiskeldama dešinės rankos piršto kaulą. Ranką reikėjo sugipsuoti. Ligonė gydosi savo namuose.

* **Neptūniečiai** savo draugijos nariui abiturientui Vytautui Gabrėnui vasario 27 d. savose patalpose snrengė išleistuves. V. Gabrėnas įstojo į Aukštesniąją Policijos Mokyklą, Buenos Airese.

* **P. p. Kalėdų šeima** iš Santa Fe vasario mėn. lankėsi Kordoboje. Jie dalyvavo taip pat ir Susivienijimo surengtame Vasario 16-tosios minėjime. **M. B.**

* **Pijui Bukauskui,** Vila del Dique miestely turinčiam foto "Lietuva" ir įvairių reikmenų krautuvę, vasario pabaigoje žmona padovanojo sveiką ir gražią dukterį. Sūnų jau anksčiau turėjo.

KORDOBOS LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS BUS

Balandžio 15 — 18 *d.*

Rekolekcijas veda

kun. dr. A. Kleiva MIC.

Maloniai kviečiame visus lietuvius gausiai dalyvauti rekolekcijose.

SANTA FE

SANTA FE LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS BUS

Balandžio 8 — 11 *d.*

Rekolekcijas veda

kun. dr. A. Kleiva MIC.

PAJIEŠKOJIMAI

Adomo Kasparavičiaus, kilusio iš Gilbonių km., pajieško **Teofilė Pranckūnienė,** 821 W. 33 th, Chicago 8, Ill., JAV.

Emilijos Pretkūtės, 1926 m. išvykusios į Argentiną (Patagonia), kilusios iš Jurgupių km., Rokiškio apskr., pajieško jos brolis **Paulius Pretkus,** c. Cuba 4155, Cerro, Montevideo.

Veronikos Vaidokiūtės, kilusios iš Krosnos par., ištekėjusios už Kazio Simano, kuris kilęs iš Simno., pajieško **Ona Matulevičiutė-Juknelienė,** kilusi iš Krosnos valsč.

Patys pajieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi pranešti tiesioginiais adresais arba "Laiko" redakcijai.

* JIEŠKOMA LIETUVAITĖ TARNAITĖ prie restorano virtuvės. Sąlygos geros. Kreiptis į **Pilypą Kulevičių,** c. Triumvirato 2731, Buenos Aires, T. E. 54-2456 (geriausiai vakare po 6 val.) arba į "Laiko" Administraciją.

* SKUBIAI PARDUODAMAS Baras-Restoranas, gatvių La Rioja ir Paraguay kampas, Avellaneda. Kreiptis į savininką **Sr. Gaspar Stremel,** T. E. 20 - 9300.

PARDUODAMAS MŪRINIS NAMAS iš 2 kambarių, valgomojo, virtuvės ir vonios su žemės sklypu. 2 kvadros nuo geležinkelio stoties ir 1 kvadra nuo kolektyvo. Kreiptis į **Stasį Žuką,** Quirno Costa 3441, Villa Caraza.

KRAUTUVĖ „NARUŠIS
Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* **MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ** Sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

* **HORACIO E. CZOP** fotografuoja vestuvių, gimtadienio, sužiedotuvių, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

RADIO TECHNIKAS
V. R A M A N A U S K A S
mokslus baigęs JAV-bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64-4154

* **Modernišku BALDŲ ir SOFŲ** Fabrikas
SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS
Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000)
4 de Junio

* **MOTERŲ GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „H E N R Y".** Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: **Leandro N. Alem, 818, Banfield.**

* **ČIUŽINIŲ, UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ.** Parduodama medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. **Antanas Šalčiūnas:** Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires.

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

SVARBESNIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* **„LIETUVA"** Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, **Florida 165** (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

* **„PENSION LITUANA",** sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik $ 17.

* **„ŽEMAITIJA".** Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

* **CONDOR HOTEL,** Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik $ 19.

„LAIKO" SPAUSTUVĖ
pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.
Kreiptis:
Mendoza 2280, Avellaneda,
Buenos Aires. T.E. 20-9027

Imprenta de "L A I K A S"
Mendoza 2280 * Avellaneda

LIETUVIAI, SAUGOKIT SAVO SVEIKATĄ,

dažnai pasitikrindami Rivadavia 3070, Bs. Aires., šlapumą, kraują, odos sutrikimus, virškinimą, skilvį, inkstus, reumatizmą, širdį, kvėpavimo organus, nervus, gerklę, nosį, ausis.

Gydytojai: **Filippini, Aiello, Macchi, Morales.**

Galima susikalbėti ir lietuviškai

Rivadavia 3070, Plaza Once, Bs. Aires

Su "FLASH ELEKTRONIKU" fotografuoju sužieduotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir kitas šeimų bei organizacijų šventes. ORGANIZACIJŲ VEIKLOS NUOTRAUKAS VELTUI PATIEKIU PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVUI IR SPAUDAI. Atlieku visus foto darbus.

L. KANČAUSKAS,

c. Mendoza 2249, Avellaneda, (prieš lietuvių bažnyčią), Tel. 20 - 9027 nuo 16 iki 20 val.

MAUDYKLĖS „KAUNAS"
sav. Vladas ir Konstancija Masiokai
Sūraus vandens maudyklės, karšti ir šalti užkandžiai, malonus patarnavimas.
Agua Salada.

HORACIO CZOP
KIBIRŲ FABRIKAS
(Baldes y Canastos)
vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui.
ISLETA 3317, Valentin Alsina
T. E. 20 - 9790

MR V. LISAUSKAS
31 NORWOOD AVE.
BROOKLYN 8, N.Y.
ESTADOS UNIDOS

Buenos Aires Avellaneda

PASKIRTAS VYRIAUSIAS ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ DVASIOS VADOVAS

Šv. Konsistorialinės Kongregacijos Sekretorius Jo Eminencija Kardinolas Piazza neseniai paskyrė Kun. Praną Brazį MIC visos Argentinos lietuvių vyriausiuoju Dvasios Vadovu arba Pastoracijos Direktorium. Šis patvarkymas yra padarytas, remiantis 1952 m. išleista Šv. Tėvo Pijaus XII Apaštališkąja Konstitucija "Exsul Familia", kuria yra naujai tvarkomas emigrantų ir jų vaikų aprūpinimas.

Argentinos Lietuvių Pastoracijos Direktoriaus pareiga yra pasirūpint visos Argentinos lietuvių pastoracija. Susitaręs su vietos Vyskupais jis skiria atskirų vyskupijų lietuviams jų Dvasios Vadus, kurie turi visas klebonų teises.

Šv. Tėvas pageidauja ir ragina kad kiekvienos tautos emigrantai i jų jau čia gimę vaikai būtų aptar naujami savų kunigų. Kraštuose kur to nebuvo paisoma, emigranti masės nutolo nuo bažnyčios ir religijos. Šiaurės Amerikoje, kur nu seno veikia tautinės parapijos, to kio atšalimo niekuomet nebuvo i nėra. Kas sekmadienį bažnyčios te nai yra pilnos žmonių.

Kiekvieno lietuvio tautinė ir religinė pareiga yra visais savo dvasi niais reikalais kreiptis į savo tautos kunigus. Krikštai, moterystė ir kiti sakramentai reikia stengti priimti savo lietuviškoje bažnyčioje, iš savų lietuviškų kunigų ,kurie geriau gali savo tautiečius suprasti, tinkamiau juos aptarnauti.

PRIIMAMOS KANDIDATĖS Į ŠV. KAZIMIERO VIENUOLYNĄ

Šv. Kazimiero Seserų Generalinė Viršininkė Motina M. Teofilė, susipažinusi su savo vadovaujamos Kongregacijos darbo dirva Argentinoje, padarė kai kuriuos naujus patvarkymus. Iki šiol norinčios į Šv. Kazimiero vienuoliją įstoti kandidatės turėjo vykti į Š. Ameriką, kur yra Kazimieriečių centrinis namas ir noviciatas. Dabar kandidatės priimamos čia pat vietoje. Iš jų reikalaujama, kad būtų baigusios šešis pradžios mokyklos skyrius, o aukštesniąją mokyklą galės baigti pas Seseris Kazimierietes. Baigusios bus siunčiamos į JAV-bes atlikti noviciatą, o grįžusios baigs aukštąsias studijas ir galės dirbti Argentinos lietuvių tarpe. Savyje jaučiančios Dievo šaukimą tobulesniam gyvenimui mergaitės kviečiamos stoti į Šv. Kazimiero vienuolyną, kad paskiau galėtų dirbti savo brolių tarpe. Visos mergaitės kovo 21 d. tuoj po lietuvių pamaldų kviečiamos atsilankyti į Lietuvių Salę pažiūrėti filmos iš Šv. Kazimiero Seserų gyvenimo. O kas norėtų pasiteirauti dėl įstojimo ar kitų įvairių klausimų, gali kreiptis ten pat į D. G. Motiną M. Teofilę, kuri visoms mielai išaiškins rūpimus klausimus.

IŠVYKSTA KUN. DR. P. RAGAŽINSKAS

Svečias iš Chilės kun. dr. Paulius Ragažinskas, pora savaičių paviešėjęs Argentinoje, kovo 17 d. lėktuvu išskrido atgal į Santiago. Argentinoje Svečias susipažino su lietuvių religiniu, kultūriniu ir visuomeniniu gyvenimu, aplankė keleta savo pažįstamų ir draugų. Domėjosi vienuolių kongresu, kuris buvo kovo 3—11 d. Buenos Aires mieste, ir jame dalyvavo. Stengėsi taip pat pažinti Argentinos gyvenimo sąlygas bei kultūrinę veiklą. Kun. P. Ragažinskas mano, kad Argentinoj praleistos trumpos atostogos bus jam naudingos.

ERNESTAS PARŠELIS SEMINARIJOJE

Ernestas Juozas Paršelis, Natalijos ir Antano Paršelių vyresnysis sūnus, pereitais metais baigęs Aušros Vartų mokyklos šeštąjį skyrių, įstojo pas Marijonus, kurie jį leidžia mokytis į Mažąją Seminariją, esančią Buenos Aires mieste. Kovo 10 d. mokslą jau pradėjo. Šeštadienius ir sekmadienius praleidžia pas TT. Marijonus ir ta proga aplanko savo tėvelius. Yra taip pat ir daugiau kandidatų, kurie gyvena TT. Marijonų juvenate ir baigia mokyklą. Vėliau ir jie bus siunčiami į Mažąją Seminariją.

* **Inž. R. Musteikis** neseniai yra laimėjęs konkursą kelioms didelėms statyboms Buenos Aires mieste.

JUOZAS KANAPINSKAS — SUKAKTUVININKAS

Kas nepažįsta judraus ir geraširdžio visuomenininko Juozo Kanapinsko. Jo pilna visur, kur tik yra koks nors lietuviškas reikalas. Jis visuomet nuotaikingas, pasirengęs imtis bet kokio darbo, kuris naudingas lietuvybei, padėti kiekvienam, kuriam reikalinga broliška pagalba. Jis dalyvauja ARLB Taryboje, kaip vicepirmininkas, Hurlingham Apylinkės valdyboje, Liet. Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungoje, Sporto Klubo "Kovas" Rėmėjų Sekc. organ., Villa Lugano Lietuvių Centre ir kitur.

Juozas Kanapinskas
Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanorio uniformoje.

Gimęs yra Juozas Kanapinskas prieš 55 metus Surviliškio miestelyje, Kėdainių apskr. Būdamas 18 metų stojo savanoriu į besikuriančią Lietuvos kariuomenę kovoti už savo Tėvų žemės nepriklausomybę. Kovojo fronte prieš bermontininkus, vėliau buvo paskirtas į ryšių batalioną telefonistu. Grįžęs iš kariuomenės, 1924 m. sukūrė šeimos židinį su Marija Mykolaityte iš Berželio km., Surviliškio valsč., Kėdainių apskr. Taigi šiais metais švenčia 30-ties metų moterystės sukaktį. Norėdamas pajieškoti laimės, 1930 m. su žmona ir dukterimis Veronika bei Zose išvyko Argentinon. Čia 7 metus teko dirbti anglų mokykloje, 5 metus užsienio ir kulto reikalų ministerijoje, kol vėliau pradėjo savarankiškai dirbti statybos darbus. Dabar savo darbštumu ir pastangomis materialiai yra apsirūpinęs pats save ir savo šeimą. Anksčiau darbavosi prie lietuvių laikraščio "Švyturio", o dabar yra didelis "Laiko" rėmėjas ir jo platintojas.

Dviejų gražių sukakčių proga sveikiname taurų lietuvį Juozą Kanapinską ir jo šeimą ir linkime gražios ateities bei veiklios darbuotės lietuviškoje Argentinos kolonijoje.

TARĖSI LIET. PREK. IR PRAM. S-GOS VALDYBA

Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungos Valdyba kovo 12 d. "Laiko" skaitykloje turėjo savo posėdį. Posėdyje buvo svarstomas įstatų projektas, kuris jau visiškai baigiamas paruošti. Įstatai bus paruošti lietuvių ir ispanų kalbomis ir bus įteikti valdžios įstaigoms patvirtinti. Buvo aptarti didesnių susirinkimų reikalai. Pirmasis pramatomas surengti gegužės 29 d. Jame bus įvairi ir graži programa, o kartu bus plačiau svarstomi šiai sąjungai priklausančių ir norinčių priklausyti reikalai. Apie tai plačiau pranešime vėlesniuose "Laiko" numeriuose.

PASIKEITIMAI ALB AVELLANEDOS APYLINKĖS VALDYBOJE

Iki šiol ėjęs kasininko pareigas agr. A. Šantaras, išrinkus jį ARLB Centro Valdybos sekretorium, iš tų pareigų pasitraukė. Kasininko pareigoms eiti, Apyl. V-bos posėdyje, įvykusiame kovo 13 d., išrinktas buvęs valdybos kandidatas M. Galeckas, kuris visuomeninio darbo pamėgimu ir savo pareigingumu yra pasižymėjęs ir ankstesnėse valdybose.

AUKOS RADIO VALANDĖLEI

Lietuviškai Radio Valandėlei "Lietuvos Aidai" aukojo šie asmenys: $ 80: J. ir El. Petrauskai. $ 46: Ag. Povilonienė. $ 20: B. Danielius. Po $ 10: J. Grilauskas, Z. Juška (Berisso) ir Ant. Sabutis. Visiems aukotojams nuoširdžią padėką reiškia

Liet. Radio Val. Vadovybė

PADĖKA

Mano tėvui **Juozui Ališauskui** mirus, man žinią davusiems ir į laidotuves skubiai atvežusiems kun. K. Černiauskui ir p. Kaz. Deveikiui-Pipirui, laidotuvėse dalyvavusiems, man užuojautą pareiškusiems, vainikus atsiuntusiems ir į amžino poilsio vietą palydėjusiems mano giminėms ir pažįstamiems reiškiu nuoširdžią padėką

Juozas Ališauskas su šeima

VAINIKAS A. A. JUOZUI ALIŠAUSKUI

Mirus a. a. Juozui Ališauskui, Avellanedos lietuviškos kolonijos kaimynai susidėję nupirko mirusiojo pagerbimui gražų vainiką, už kurį sumokėta 200 pesų, o už likusius pinigus buvo užprašytos dvejos šv. Mišios. Iš viso buvo surinkta $ 460. Aukas rinko p. p. Ant. Matulionis ir J. Grigaliūnas. Aukojo po $ 10: J. Grigaliūnas, P. Kungys, P. Krivickas, A. Matulionis, A. Bareikis, P. Sakalauskas, J. Kriščiūnas, P. Gibavičius, J. Norkus, J. Vanagas, A. Petrauskas, A. Paliukas, M. Stacevičius, N. Charnet, J. Kuoja, J. Gliosas, P. Miliauskas, B. Blumbergas, K. Misiūnas, P. Raudonikis, A. Paserbskis, A. Marenholcas, P. Mainonis, J. Maslaveckas, A. Paršelis, V. Ratkus, S. Povilonis, K. Misiūras, P. Karavaitis, V. Mulevičius, A. Kundrotas, A. Paserbskis, E. Simanavičienė, V. Valantinas, L. Avulis, S. Markauskas, J. Krivickas, Vl. Leveikis ir N. Kibickas. Po $ 5: J. Kančiukas, P. Kisielius, P. Buzas, J. Savickas, A. Baronas, P. Rastauskas, J. Stankevičius, G. Stremel, J. Gilvydis, A. Dultis, J. Daugirdas, Č. Sadauskas ir J. Kurnevičius. $ 3: V. Podesta. $ 2: A. Bruning.

* **ARLB** paskutiniam Centro Valdybos posėdyje, įvykusiame kovo 13 d., buvo svarstyta lietuviškos šeštad. mokyklos klausimas. ALB CV įgaliojo kun. dr. A. Kleivą tuo reikalu tartis ir subendrinti šioj srityj veiklą su kitais lietuviškai vienetais, kurie panašia veikla yra suinteresuoti, kaip tai: Skautais, Visuomenininkų ir Kult. ratelio mokytojų sekcija, Sporto Klubo "Kovas" vadovybe ir visomis ARLB Apylinkių Valdybomis dėl šeštadieninių lietuviškų mokyklų steigimo ir bendrai dėl lietuviško jaunimo subūrimo.

Pirmas pasitarimas įvyks kovo 21 d. tuoj po pamaldų Aušros Vartų parapijos patalpose.

* **ARLB Centro Valdyba** savo posėdyje, įvykusiame kovo 14 d., paskyrė oficialiu korespondentu VLIKo Informacinei Tarnybai ir jos organui "Eltos Biuleteniui" agr. Antaną Šantarą. Jis, stovėdamas arti lietuviškų reikalų, galės tiksliai informuoti ne tik Bendruomenės, bet ir visos kolonijos žiniomis.

* **Morta ir Juozas Sturevičiai** kovo 13 d. savo namuose, Avellanedoje, surengė jaukią vakarienę savo kaimynui iš Lietuvos, o dabar svečiui iš Chilės kun. dr. P. Ragažinskui. Vakarienėje dalyvavo taip pat ir kun. J. Margis, kuris buvo pagerbtas besiartinančių vardinių proga.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

Lietuviškai spaudai paremti savo aukomis prisidėjo šie Naujieji Rėmėjai:

$ 100: NN (iš Berisso).
$ 40: Antanas Banys.
$ 30: A. Šimkus, K. Kliauga.
Po $ 20: P. Darkus, M. Galeckas, J. Grėbliūnas, J. Morkūnas ir J. Paserbskienė.
Po $ 10: A. Babelis, R. Gricienė, J. Grigaliūnas, A. Jakimovskis, M. Leškevičienė, J. Šipaila, S. Verkys, A. Dunauskas.
Po $ 5: O. Baltušnikaitė ir B. Mesonis (iš Urugvajaus).

Visiems Gerbiamiesiems Rėmėjams "Laiko" Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL — Franqueo Pagado Concesión Nº 4289 — Tarifa Reducida Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams $ 30.—, pusm. $ 17.—, vienas nr. $ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

19 de MARZO 1954 — VII METAI — Nr. 111

REKOLEKCIJOS – VELYKINIS PASIRUOŠIMAS LIETUVIAMS

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOJE, AVELLANEDOJE:

Kovo 24 — 25 d. — vaikams ir lietuviškam jaunimui.

Pirmoji konferencija kovo 24 d., 19,30 val.
Pirmoji konferencija kovo 24 d. 10 val. ir jaunimas pasilieka parapijoje iki 19.30 val. Prašoma atsinešti užkandžių. Bus įvairi rekolekcijoms pritaikinta programa.

Kovo 27 — 28 d. — vyrams.

Pirmoji konferencija kovo 27 d., 19.30 val.
Pirmoji konferencija kovo 28 d. 10.30 val. ir baigiamoji konferencija 16.30 val.

Jaunimui ir vyrams rekolekcijas veda
kun. dr. A. Kleiva, MIC.

Balandžio 3 — 4 d. — moterims.

Pirmoji konferencija balandžio 3 d., 19.30 val.
Pirmoji konferencija balandžio 4 d. 10.30 val. ir baigiamoji konfer. 16.30 val.

Balandžio 14 — 17 d. — bendros visiems lietuviams rekolekcijos.

Konferencijos pradedant balandžio 14 d. ir baigiant 17 d. kas vakarą 19.30 val.

* **V. ir Vl. Deveikiai** kovo 7 d. surengė savo vaikų, grįžusių iš stovyklos, Villa del Dique, proga šaunią vakarienę, kurioje dalyvavo stovyklos vedėjas kun. dr. A. Kleiva ir būrelis artimųjų.

* **Br. Eidukonis** su žmona buvo išvykęs atostogų į Mar del Platą ir kovo 13 d. jau grįžo į namus.

* **Pramonininkas Vl. Deveikis** išvyko atostogų į Mar del Platą.

* **Iš Montevideo** per Liet. Kat. Radio Valandėlę teko girdėti svečio iš Brazilijos, Porto Alegre, stud. Mekšraičio kalbą Urugvajaus lietuviams. Reikia pasidžiaugti, kad jis kalbėjo gražia lietuvių kalba, prisipažino, kad myli savo tautiečius. Tikimės, kad apie tai plačiau parašys patys Urugvajaus lietuviai.

* **Inž. Jonas Ramanauskas**, PLIAS pirmininkas, jau yra užbaigęs didžiulį moderniškų fabriką, į kurį perkėlė mašinas iš senųjų patalpų. Naujajame fabrike yra daugiau galimybių plėsti darbus bei gamybą, kuri turi didelį pasisekimą Argentinos rinkoje.

* **P. P. Kuraičiai**, turį didelę parduotuvę Nueva Pompeya rajone, pereitų metų spalio 17 d. kukliai atšventė savo moterystės 25 metų sukaktį. Kovo 21 d. Aušros Vartų bažnyčioje sukakties proga bus jų padėkos šv. Mišios. Jų sūnus dirba valstybės tribunole ir baigia teisės studijas.

* **E. ir K. Runimai**, režisoriai ir vaidintojai, bei jų sūnus akordeonistas atostogavo Kordobos kalnuose. Ta proga jie aplankė ir vaikų stovyklą p. p. Stankūnų padovanotoje viloje.

* **P. p. Gronskiai** iš Villa Lugano buvo nuvykę atostogų į Kordobą, kur jie turi savo namus. Ten jie dalyvavo ir S.L.A. 6 skyriaus suruoštame Vasario 16 minėjime.

* **Juozas Matulionis**, Marijos ir Antano Matulionių jaunesnysis sūnus iš Avellanedos, įstojo į policijos karininkų mokyklą Tolosa, prie Eva Peron miesto. Mokslas truks du metus.

* **Leonardas Sruoga**, ARLB Tarybos sekretorius, išvyko su šeima poros savaičių atostogoms į Tigre paupį. Atostogų yra išvykusių taip pat ir jo motina p. Sruogienė.

* **Pranas Baltakys**, turįs vamzdelių traukimo fabriką, buvo išvykęs atostogų į Caruhe druskos gydyklas.

* **E. ir V. Timinskai** kovo 2 d. atšventė savo 25 metų moterystės sukaktį. Ta proga Aušros Vartų parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos šv. Mišios, kuriose dalyvavo būrelis jų draugų, o vakare jauki vakarienė jų namuose. P.p. Timinskai turi sūnų Stasį, kuris jau yra sukūręs šeimą.

ŠEIMOSE

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Carmen Agnietė Meškauskaitė, Eleonoros Emilijos Labanavičiutės ir Jurgio Meškauskų duktė, buvo pakrikštyta kovo 13 d. Aušros Vartų bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Regina Labanavičiutė ir Juozas Marcijonai.

Alfonsas Vladas Menčiunas, Marijos Antaninos Vosyliutės ir Vlado Menčiūno sūnus, kovo 14 d. buvo pakrikštytas Aušros Vartų bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Zuzana ir Kazimieras Gulbinai.

* **Angelė Žiulytė ir Juozas Serapinas**, abu veiklūs Vyčių Sąjungos nariai, kovo 6 d. Villa Lugano bažnyčioje sukūrė šeimą. Šaunios vaišės buvo surengtos Lietuvių Centro patalpose. Povestuvinei kelionei jaunavedžiai išvyko į Kordobos kalnus. Grįžę apsigyveno nuosavuose namuose, Sarandi.

* **Anelė Kazlauskienė**, Petro Kazlausko, gyv. N. Pompeya, motina mirė sausio 9 d. Kriokialaukio parapijoje, Lietuvoje. Šiomis dienomis p. Kazlauskas yra gavęs tą liūdną žinią. Už mirusios motinos vėlę iškilmingos gedulo pamaldos buvo Aušros Vartų bažnyčioje kovo 13 d. Jose dalyvavo būrelis p. p. Kazlauskų draugų.

* **Uršulė Paltanavičienė**, kuri buvo sužeista automobilio ir paguldyta Durand ligoninėje, 8 salėj, 12 lovoj, jau baigia sveikti ir greitu laiku tikisi grįžti į namus. Ten pat, 1 salėj, 45 lovoj, yra paguldyta **Ona Macienė**, kuri taip pat pamažu pradeda taisytis.

* **Adelės ir Klemenso Juškevičių**, gyvenančių El Palomar miestelyje, 5 mėnesių dukrelė yra sunkiai susirgusi ir paguldyta vaikų ligoninėje (Hospital de los Niños), c. Gallo 1330, Bs. Aires.

* **Elena Ryselienė**, Villa Lugano lietuvių veikėja ir scenos darbuotoja, buvo susirgusi ir gydėsi, gydytojų ir vyro prižiūrima, savo namuose. Dabar jau pamažu sveiksta.